

Naročnina znaša mesečno 26 Din, za
inzenstvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Kneževa ulica 5. Telefon Rev.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.

Celje: Kocanova ul. 2. Telefon Rev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ul. 54.

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Ispravitelj: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.

Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.

Telefon št. 190.

Računi pri pošti čez savodih: Ljubljana

št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies

Nr. 108.241.

Ljubljana, 28. marca.

Delovni program našega prosvetnega ministrstva, kakor je bil objavljen te dni, našteva med drugimi zakoni, ki se pripravljajo, tudi zakon o osnovnih, meščanskih, učiteljskih, višjih pedagoških, srednjih in drugih šolah. Obenem pa napoveduje ministrstvo ver, da se bo delalo na sklenitvi konkordata z Vatikanom. Ker posegata, kakor je že v naravi stvari same, šolski zakon in konkordat drug v drugega, je gotovo koristno proučiti, kako je rešen problem »cerkev in šola« v lateranskem konkordatu med Italijo in Vatikanom.

Tu je treba predvsem poudariti, da italijanska vlada v prvem členu pravne pogodbe z Vatikanom izrecno priznava katoliško apostolsko rimsko vero za edino državno vero, s čimer je določeno, da ta vera edina more uživati v Italiji posebne povlastice, dočim so vse ostale vere, kolikor jih država priznava in jim dovoljuje njihovo bogoslužje, izključene od povlastic, uveljavljenih v pravkar sklenjenem konkordatu. »V konkordatu,« pravi Mussolini v svojem poročilu, »se katoliški cerkvi daje posebne pravice, ki jih ostale cerkve ne imajo, da je katoliška vera edina vera države«. Da je katoliška Italija pri določanju teh povlastic edini državni veri šla gotovo do tiste skrajnosti, kjer bi ob nje prekoračenju trpela državna korist, je umljivo samo po sebi. In ravno zato je italijansko-vatikanski konkordat lahko merilo predvsem drugim katoliškim državam za sklepanje konkordatov z Vatikanom, še bolj pa državam z versko mešanim prebivalstvom, ki se morajo enako ozirati na druga vprašanja, ki jih ne morejo priznati nikomur nikakih posebnih povlastic v verskem pogledu, ker so med njihovimi zakoni vse vere enakovredne.

Ker velja v Italiji zakon, da je za enakoveljnost izpitolov na zasebnih šolah z izpiti na državnih zavodih treba, da gojenci zasebnih šol ponovno izpit na kakih državnih šolah, določa čl. 35. konkordata, da tudi glede srednjih šol, ki jih vzdržujejo duhovniške ali redovniške ustanove, ostane v veljavi določba za državni izpit. Italijanska vlada v tem pogledu torej ni prav nič popustila in Mussolini sam tolači stvar v svojem poročilu takole:

»Kar se tiče javnega pouka, ni cerkveni oblasti priznana nikakršna ingerenca na pouk v javnih učnih zavodih. Zavedati se morajo, da jih vzdržujejo cerkvene ustanove, se bodo tudi nadalje vodili po določbah zakonov, ki so v veljavi, med katerimi se smatra za bistveno določba, ki se nanaša na potrebo državnega izpita v svrhu učinkovitega izenačenja položaja gojencev državnih in zasebnih šol.

Čl. 36. konkordata pravi: »Italija smatra za temelj in koro javnega pouka pouk v krščanskem versstvu po obliki katoliške tradicije in zato pristaja na to, da se verski pouk, ki se sedaj vrši v javnih osnovnih šolah, razvija še nadalje v srednjih šolah po programih, ki jih sporazumno določita Sv. stolica in država. Ta pouk bodo podajali učitelji in profesorji, ki so duhovniki ali redovniki in jih odobri cerkvena oblast, subsidiarno pa učitelji in profesorji laiki, ki imajo v ta namen potrdilo usposobljenosti, ki ga izda škofijski ordinarij. Za verski pouk v javnih šolah se bodo uporabljale samo učne knjige, ki jih odobri cerkvena oblast.

Mussolini sam tolači te določbe konkordata takole:

»Edina točka, v kateri daje konkordat katoliški cerkvi v stvari javnega pouka povlaščen položaj, je točka o verskem pouku. V čl. 36. konkordata pristaja država na to, da se verski pouk, ki se sedaj podaja v javnih osnovnih šolah, nadalje razvija v srednjih šolah. Pripuščen ni cerkveni oblasti nikakršna pravica kontrole nad verskim poukom. Predpisuje se samo, da morajo učitelji imeti potrdilo o usposobljenosti, ki ga izda škof, in da se za verski pouk uporabljajo učne knjige, ki jih odobri cerkvena oblast.

Italijanske javne šole dosedaj niso poznale obilganih šolskih maš, eksercij in drugih šolskih duhovnih vaj. Na tem dejanskem stanju tudi konkordat ni ničesar spremenil. Država se zavezuje samo, da ne bo s svojim učenim in vzgojnim programom ovirala gojencev svojih zavodov v izvrševanju njihovih verskih dolžnosti ob nedeljah in zapovednim praznikih, ne obvezuje pa jih v to in v obvešč v nikakršna dejanja izvzemši verski pouk v šoli. Izrecno pa si je na drugi strani ohranila neokrnjen svoj šolski zakon, ki zahteva tudi za zasebne šole cerkvenih ustanov državni izpit, če hočejo biti gojenci takih šol v javnosti izenačeni z gojenci državnih šol.

Kakor je iz vsega tega razvidno, je papeška stolica pokazala napram italijanski državi dalekosežno popustljivost v šolskih zadevah in je dal vsem intransigentnim elementom, ki hočejo biti bolj papeški nego papež, posnemanja

Novi državni proračun podpisan

Proračun in finančni zakon sta bila včeraj od vlade definitivno odobrena in nato od kralja podpisana

Beograd, 28. marca p. Danes popoldne se je vršila na Topčideru seja ministrskega sveta pod predsedstvom generala Živkovića. Najprej je zastopnik zunanjega ministra dr. Kosta Kumanudi poročal o sklenitvi in podpisu prijateljskega pakta z Grčijo, nato pa se je vršila zaključna razprava o proračunu in finančnem zakonu. Sprejeti so bili zadnji sklepi, nanašajoči se na sestavo finančnega zakona, ki je dobil s tem svojo definitivno redakcijo, in odobrenje ministrskega sveta. Po seji je bil finančni minister sprejet v avdienci pri kralju, ki je podpisal proračun in finančni zakon.

V državnih tiskarni so bile tekom današnjega dne izvršene zadnje priprave za tisk, ki mora biti zaključen najkasneje v soboto zvečer. V nedeljo 31.

marca bo proračun objavljen v »Službenih Novinah« in bo stopil s 1. aprilom v veljavo. Po službenem obvestilu finančnega ministrstva znaša proračun 12 milijard 450 milijonov dinarjev. Jutri bo finančni minister sprejel novinarje ter jim podal daljši ekspozé.

Finančni zakon je znatno skróčen in vsebuje izključno določbe, nanašajoče se na izvajanje proračuna. Vse določbe prejšnjih finančnih zakonov, ki so bile zakonodajnega značaja, so bile izločene in bodo do ureditve tega vprašanja začasno podaljšane sedaj veljavne odredbe. Med tem časom bo vlada proučila posamezne določbe prejšnjih finančnih zakonov in uredila posamezna vprašanja s posebnim zakonom, ostale odredbe pa bodo združene v enoten dopolnilni zakon.

Ukinjenje ministrstev še ni aktualno?

„Vreme“ demantira vesti, da je zakon o vrhovni državni upravi že izgotovljen

Beograd, 28. marca, r. Po seji ministrskega sveta, ki se je vršila v dvoru pod predsedstvom kralja, so se razširile vesti, da so bili sprejeti na seji definitivni sklepi glede zakona o vrhovni državni upravi. Z ozirom na te vesti objavlja današnje »Vreme« iz merodajnih krogov naslednje pojasnilo: »O tej stvari se je samo govorilo, definitivnih sklepov pa še ni. Minister pravde je povdaril potrebo, da bi se pričelo tudi to vprašanje razpravljati, in izjavil, da so mu v tem oziru potrebne direktive. Istočasno je dr. Srškič navedel nekoliko solucij za rešitev tega važnega vprašanja. Po eni izmed predloženih solucij ministrstvo ver nima prave pravice do obstoja in naj bi se zato združila z ministrstvom pravde. Uki-

lo naj bi se tudi ministrstvo agrarne reforme, ki je dovršilo svojo nalogo. Prav tako tudi ministrstvo za javna dela, kakršno je sedaj, nima pravega smisla in bi bilo potrebno reorganizirati ga v smislu združitve sorodnih resorov v skupno ministrstvo. Dr. Srškič je tudi omenil, da bi bilo treba ministrstvu narodnega zdravja in socialne politike združiti v en resor, kar bi odgovarjalo značaju njenih poslov. Cela zadeva pa je šele v početku, ker se je ob priliki prvič načelo to vprašanje in ni bil sprejet še noben sklep. Z ozirom na navedeno je ministrski svet dal samo iniciativno za predložitev načrta, na podlagi katerega se bo vzelo šele v razpravo celotno vprašanje ter sprejeli definitivni sklepi.

Schleglovi morilci niso iz Zagreba?

Vedno večja nejasnost - Vsa prizadevanja policije so ostala brez uspeha - Netočne beograjske vesti

Zagreb, 28. marca, n. Policija še vedno brez uspeha išče pravega atentatorja na pokojnega Tonija Schlegla. Nadaljujejo se aratacije sumljivih ljudi, obenem pa policija proučuje anonimne prijave, ki prihajajo iz vrst prebivalstva. Novih momentov v preiskavi ni. Preiskava se vodi tudi v drugih mestih države in čim dalje bolj prevladuje mnenje, da morilci niso iz Zagreba.

Danes je bilo izpuščenih na svobodo zopet kakih 15 oseb, ker se je pokazalo, da niso v zvezi z zločinom. Aretirana sta bila na novo dva moža, ki sta dalje časa bivala v Beogradu, a sta pogosto prihajala v Zagreb, poznala pokojnega Schlegla, iskala zvez z novinarji in novinarskimi podjetji ter se predstavljala za novinarja, čeprav nista bila. Eden izmed njih je obtožen tudi zaradi falzificiranja. Tudi pri mnogih drugih osebah, ki so bile aretirane zaradi atentata, se je ob tej priliki ugotovilo, da imajo na vesti razne druge prestopke.

Delavec Metesi, ki je bil osumljen od nekega beograjskega trgovca ter prepeljan iz Beograda v Zagreb, je dokazal svoj alibi z mnogimi pričami. Na dan zločina je bil v Zagrebu pri

svoji materi in sicer v hiši, ki stoji nasproti stanovanju pokojnega Schlegla. Metesi je ob 3. zvečer odšel od doma na kolodvor, da bi odpotoval v Beograd. V Albanijo ga je poslala neka zagrebška tvrdka, da bi tamkaj delal pri neki zgradbi. S to tvrdko je Metesi prišel v stik potom Borze dela. Ker ni mogel dobiti pravočasno potnega lista, si ga je izposodil od nekega prijatelja, kateremu je zastavil zanj svojo vojaško knjižico. Ako bi tega ne storil, bi bil že prej izpuščen iz zapor.

Proti sodniku novosadskega »Vidovdana« Bogoljubu Rapajiću se vodi še nadalje preiskava, vendar pa brez vsakega rezultata.

Vesti beograjskega tiska o nekaterih sumljivih sledih se proglašajo od pristojne strani za izmišljene. Istotako se tudi izjavlja, da nihče od policije ni daljal beograjskim listom takih informacij, kakor jih objavljajo.

Zagreb, 28. marca, č. Nocojšnji »Jutarnji list« poroča, da je bil danes popoldne aretiran neki bivši novinar in sedaj profesor iz Zagreba, vendar pa se na policiji niso mogle zvedeti nobene podrobnosti.

Radiotelegrafska postaja v Zagrebu

Postaja je začela v soboto oddajati in sprejemati inozemske brzojavke — Za enkrat dela s Krakovom

Zagreb, 28. marca, č. Zagrebška radio-telegrafska oddajna postaja v Veliki gorici in sprejemna postaja v Maksimiru sta pričeli posloovati z inozemstvom. Danes je šel telegrafski in telefonske pisarne zagrebške poštne direkcije inž. Dragotin Katušić podal o tem naslednja pojasnila: Radio-telegrafska postaja za oddajanje v Veliki gorici in postaja za sprejemanje v Maksimiru sta pričeli brez kakih posebnih svečanosti svoje delo v soboto 23. t. m. in sicer s Krakovom na Poljskem. Tamošnja postaja sprejema od naše postaje vse brzojavke za severne države, Poljsko, Litvo, Estonko, Rusijo itd. ter za daljni vzhod, naši postaji pa oddaja krakovska brzojavke za našo državo, Italijo in Grško. Cene brzojavk so normalne, iste kakor za dosedanje brzojavke po žicah. Radio-postaja oddaja

in sprejema brzojavke trikrat na dan, in sicer ob 11., 17. in 20. Kasneje se bo razširilo poslovanje zagrebške radiopostaje tudi na ostale postaje Evrope.

Včerašnje avdiience

Beograd, 28. marca, p. Danes so bili v avdienci minister vr. dr. Alaupović, minister socialne politike dr. Drinković in bivši pomočnik prometnega ministra Jelić.

Priprave za kraljevo bivanje v Zagrebu

Beograd, 28. marca, p. V zvezi s skorajšnjim posemom kralja v Zagrebu je lones odpotoval v Zagreb maršal dvora polkovnik Aca Dimitrijević. Po informacijah zagrebških listov že urejajo škofijski dvorec v Brezovici za kraljevo bivanje. Kraljeva rodilna bo ostala v Zagrebu do srede maja, narkar se bo preselila na Bleđ.

Muhasto vreme v Zagrebu

Zagreb, 28. marca, n. V pretekli noči je pričelo na Zagrebški gori deževati, dopoldne ob 11. pa po kratkem odmoru, v katerem je pošlalo solnce, snežiti. Popoldne se je zopet zvedrilo.

Prijateljski pakt z Grčijo bo uveljavljen sredi meseca aprila

Skorajšnja ratifikacija v Beogradu in Atenah — Med Živkovićem in Venizelosom izmenjani brzojavki — Karapanosov prihod v Atene

Atene, 28. marca, p. Grški zunanji minister g. Karapanos se je danes vrnil po večtedenskem bivanju v inozemstvu. Na kolodvoru ga je pričakovalo osebje njegovega resora. Novinarjem, ki so ga obsuli z vprašanji, je v daljši izjavi opisal, da je bil v Beogradu nad vse pristržno sprejet ter da je mogel na vsakem koraku opaziti prijateljske simpatije do grškega naroda. S podpisom prijateljskega pakta so pojačene medsebojne vezi in trdno je uverjen, da bo že bližnja bodočnost pokazala plodonosne uspehe tega koraka.

Beograd, 28. marca, p. Kakor izjavljajo na uradnem mestu, bo kralj že v prihodnjih dneh ratificiral prijateljski pakt z Grčijo. Po mnenju v grških diplomatskih krogih, bo tudi grški parlament v najkrajšem času razpravljal o ratifikaciji te pogodbe, ki bo takoj nato stopila v veljavo. Računa se, da se bo izvršila izmenjava ratifikacijskih listin že v prvi polovici aprila. Pakt bo objavljen že prihodnje dni v »Službenih Novinah« in v grškem uradnem listu.

Beograd, 28. marca, r. Povodom včerašnjega podpisa prijateljskega pakta z Grčijo, je kralj na predlog ministrskega predsednika odlikoval grškega zunanjega ministra Karapanosa z redom Belega Orla I. stopnje. Visoko odlikovanje mu bo izročeno povodom izmenjave ratifikacijskih listin, ki se bo izvršila v kratkem v Atenah.

Ministrski predsednik general Pera Živo

ković je o priliki podpisa prijateljskega pakta poslal grškemu ministrskemu predsedniku Venizelosu naslednjo brzojavko: »V trenutku, ko je podpisan pakt prijateljstva med našima državama, sem srečen, da morem sporočiti vaši ekscelenci izraze globokega zadovoljstva, ki ga je izkazala sklenitev tega sporazuma. Ta akt bo osvežil izvi tradicionalnega prijateljstva, ki nas družijo z Grčijo, kateri želimo vso srečo in napredek.«

Venizelos je poslal na to brzojavko naslednji odgovor:

»Vest o sklenitvi prijateljskega pakta me je navdala z največjo radostjo. S tem paktom so obnovljene vezi tradicionalnega prijateljstva naših držav. Iskreno se vam zahvaljujem za vaše pozdrave ter vas prosim, da tudi ob tej priliki sprejmete za gotovilo, da m navdajajo najiskrenejše želje za srečo in napredek kraljevine SHS.«

Ugoden odmev v Grčiji

Atene, 28. marca, r. V vsej grški javnosti toplo pozdravljajo sklenitev prijateljske pogodbe med Jugoslavijo in Grčijo. Vsi listi posvečajo temu dogodku veliko pažnjo in objavljajo obširne članke, v katerih razpravljajo o prijateljskih odnosih med obema državama v minulosti ter izražajo nado, da bo to prijateljstvo prišlo sedaj do še večjega izraza v tesnejših gospodarskih in kulturnih stikih. Razne korporacije, med njimi tudi grško novinarsko združenje, se povabijo sorodne organizacije v Jugoslaviji na ekskurzije po Grčiji. Zlasti vabijo na obisk jugoslovanske novinarje, ki naj bi se pri tej priliki prepečali o napredku Grčije.

Popoln razkroj čsl. komunistične stranke

Poslanci in senatorji so nezadovoljni z novim vodstvom — Levičarski življi v ostri borbi z zmernimi pristaši

Praga, 28. marca, d. Razkroj v češki komunistični stranki vidno napreduje, odkar so prevzeli politično vodstvo boljševiško orijentirani življi, ki se nahajajo v ostri in neopomirljivi borbi z zmernimi voditelji komunističnih strokovnih zvez. Včeraj se je vršil sestanek čeških komunističnih poslancev in senatorjev, kjer je v imenu večine ostro kritiziral sedanjio politiko vodstva senator Štunc. Vodstvo komunistične stranke

je med tem izključilo iz stranke vse podpisnike znane resolucije, ki obsolja razvalno delo skrajnega levega krila. Izključenih je bilo nad dvajset uglednih komunističnih ideologov in organizatorjev, med njimi generalni tajnik komunističnih strokovnih zvez Josip Hais. Socialistič z nasladi poročajo o teh trzavicah v komunistični stranki, ker si obetajo velikih koristi od razpada doslej silne komunistične stranke.

Izvor pisma Zinovjeva laburistom odkrit

Berlinska emigrantska delavnica je zalagala ves svet s falsifikati — Tudi angleški konservativni gentlemani so bili njeni odjemalci

Berlin, 28. marca, d. Senzacionalna afera ruskih ponarejevalcev dokumentov zavzema vedno širši obseg. Iz Amerike so dospeli tako zvali Borahovi dokumenti, zaradi katerih je bila uvedena proti falzifikatorjem preiskava. Te Borahove listine vsebujejo med drugim trditve, da je imel senator Borah zveze s sovjeti. Policija je pri merjala Borahove dokumente z onimi, najdenimi v delavnici falzifikatorjev, in ugotovila, da so bili izdelani v krogih ruskih falzifikatorjev v Parizu, ki pa so bili v ozki zvezi z berlinskimi. Pri nadaljnji preiskavi je eden od aretiranih falzifikatorjev Gumanski priznal, da je bilo v berlinski delavnici izdelano tudi znano pismo Zinovjeva

va angleškim laburistom. Opisal je podrobno ves način izdelovanja in ponarejanja dokumentov, ki so bili tako večje izdelani, da se ne da na prvi pogled ugotoviti, da li so pravilni ali ponarejeni. Pismo Zinovjeva, kakor tudi vse ostali protisovjetski material, ki so ga objavili angleški konservativni listi, je bil izdelan po direktnem naročilu iz Londona. Osnutek pisma je spisal neki Pakrowski, ki je sedaj uslužben v Rigi. Za njegov koncept so poslali nato v London, kjer so ga preuredili zainteresirani konservativni krogi tako, kakor jim je prišlo za agitacijo proti Macdonaldovi vladi.

„Zeppelin“ se je srečno vrnil domov

Bil je v zraku nad 80 ur in je prevozil okoli 8000 km — Razočaranje v mestih, ki se jih je moral ogniti zavoljo neugodnega vremena

Berlin, 28. marca, d. Včeraj ob 10.17 je pristala zračna ladja »Graf Zeppelin« v Friedrichshafnu. Kakor znano, je morala večkrat spremeniti prvotno določeno pot in so jo zlasti nad Evropo marsikje pričakovali z zanihanjem. Zeppelin se je vrnil domov po izjemno dolgi poti, ki jo je prevozil v 80 urah. Zeppelin je bil v zraku nad 80 ur in je prevozil okoli 8000 km. Razočaranje v mestih, ki se jih je moral ogniti zavoljo neugodnega vremena.

potovanja zrakoplova »Graf Zeppelin« dajo podrobno sliko o izrednih težkočah s katerimi se je moral boriti zrakoplov. Pri Splitu je zrakoplov zašel v zelo hud vihar, tako da je moral zmanjšati svojo hitrost na 50 km. Zaradi visokega gorolja se zrakoplov ni mogel izogniti viharju. Temperatura je bila tako nizka, da so potniki in posadka naravnost prezebali. Vreme se je vedno bolj poslabševalo. Močan dež je padal na zrakoplov. Zeppelin je zrakoplov zopet lahko zvišal svojo hitrost.

Na Bavarskem je zašel zopet v vihar. Več ur je plul skozi gosto meglo. Mrz je bil tako stien, da so šipe gondole komandanta zamrzile. Orijentacija je bila mogoča samo s kompasom. Po pristanku je izjavil dr. Eckener, da je vodstvo zrakoplova moralo zaradi nevarnih situacij med potovanjem ustaviti vse motorje ter se spustiti tako nizko k zemlji, da je bila onemogočena vsaka orijentacija. Zrakoplov je enkrat plul samo nekoliko metrov nad gozdom. Vendar pa je bila hitrost takrat tako malenkostna, da je bil riziko minimalen.

Sisak, 28. marca, č. Snoci okoli pol 9. je plul nad Sisakom zrakoplov »Zeppelin«. Vsi velikega hrupa, ki so ga povzročali njegovi motorji, so prihiteli vsi meščani na ulice, da bi videli redki in zanimivi prizor. Zrakoplov je bil razsvetljen s 4 ogromnimi reflektorji ter je odplul v severni smeri.

Split, 28. marca, n. Dne 30. t. m. bo v Splitu jugoslovanski turnir v tenisu. Svoje udeležbo so napovedali igralci iz Ljubljane, Zagreba, Solta, Šibenika itd. Prvak v singlu bo dobil prebono nagrado beograjskega tenis kluba, prvakinja pa zlato plaketo mesta Splita.

Berlin, 28. marca, s. Poročila udeležencev

Geročev proces se bliža zaključku

Tudi včerajšnje izpovedi prič so pretežno razbremenilne — Danes bo zasliševanje končano

Kruševac, 28. marca. V razpravi proti podpolkovniku Milanu Geroču so bile danes dopolnile prejšnje izpovedi v preiskavi zaslišanih prič, ki so služile z Geročem v četah, ki so pomladi l. 1917. operirale okoli Kopaonika. Med drugimi je zanimiva izpoved Mateja Rupčića iz Vinice pri Vazradinu, ki je bil komandant bataljona, v katerem je Geroč poveljeval 3. stotniji. Mate Rupčić je bil večkrat zaslišan. Izjavil je, da ne ve, da bi bataljon vršil kakšne zločine in da je mnenja, da jih sploh ni bilo. Ako so se vršila kakšna streljanja ljudi, je bilo to samo izvrševanje povelj guvernerstva v Beogradu. Lahko si je misliti, kakšne posledice bi nastale za one, ki ne bi na okupiranem ozemlju vršili naloženih jim dolžnosti. Rupčić je Geroča opisal kot človeka zelo blagega značaja, glede katerega sploh ne more verjeti, da bi mogel izvršiti kakšna zverstva. Na razpravi so bile prečitane tudi izpovedi nadaljnjih prič, predvsem voljakov iz Geročeve stotnije, Rupčićevega bataljo-

na in iz drugih čet, ki so v bližini operirale. Tudi na popoldanski razpravi se je nadaljevalo čitanje izpovedi prič, ki so bile zaslišane v preiskavi. Pri tem se je ponovno pokazala razlika med izpovedmi, ki so bile podane pred civilnim, in onimi, ki so bile podane pred vojaškim sodiščem. Razlika, ki se je pokazala, govori v korist obtoženega Geroča, ker so vse priče pred civilnim sodiščem izjave, ki obremenjujejo Geroča. Jutri dopolnile se bodo prečitane izpovedi še nekaterih prič, obenem pa bo zaslišan kot priča sotruden »Vremena, Rakka Milutovac, ki je prvi sprožil Geročevo afero. Zagovorniki so zahtevali njegovo zaslišanje predvsem zaradi tega, da bi izpovedal, odkod je dobil podatke iz predpreiskave, ki se ne bi smeli objaviti, kakor tudi fotografije, ki so se nahajale v preiskovalnih spisih.

Računa se, da bo mogla biti razsodba izrečena že jutri popoldne.

Katoliška Velika noč v Beogradu

Beograd, 28. marca. p. Zaradi katoliških velikonočnih praznikov so vse komisije v raznih ministrstvih prekinile svoje delo, ker so katoliški člani večinoma odpotovali na svoje domove, da tam prebijajo velikonočne praznike. Tekom današnjega dne so odpotovali tudi skoro vsi člani Vrhovnega zakonodajnega sveta. Za jutri je napovedan odhod katoliških ministrov. Med drugimi bo jutri odpotoval v Ljubljano tudi prometni minister dr. Korošec.

Upokojeni finančni uradniki

Beograd, 28. marca. p. Na predlog finančnega ministra je kralj podpisal ukaz, s katerim je upokojenih večje število uradnikov finančne kontrole. V Sloveniji so upokojeni: Ivan Pernar, inspektor finančne direkcije v Ljubljani, Albert Roš, davčni upravitelj v Trzinu in Josip Tric, davčni upravitelj v Kranju. Izmed Slovencev sta nadalje upokojena Hugo Domec, načelnik uprave državnih monopolov in Dušan Mišićki, oblastijski monopolni inspektor v Sarajevu. (Za točnost imen radi slabe telefonske zveze ne moremo prevzeti odgovornosti. Op. ur.)

Seja vodstva UJU

Beograd, 28. marca. r. Na plenarni seji glavnega odbora UJU, ki so se je udeležili tudi delegati iz vseh pokrajin, se je razpravljalo o izpremembi zakona o osnovnih šolah. Sprejelo se je na znanje pripombe raznih sekcij in posebna deputacija je izročila predloge o izpremembi zakona prosvetnemu ministru Boži Maksimoviću, ki je izjavil, da jih bo upošteval pri končni redakciji zakonskega načrta. Na plenarni seji uprave UJU je bilo nadalje sklenjeno, da se prihodnja skupščina UJU vrši v Zagrebu koncem avgusta t. l., da se Frankoponov grad čim prej uredi za učiteljski sanatorij in da se v Beogradu prične graditi Dijaški dom, za katerega je že zbrana precejšnja vsota.

Zaključna konferenca o zapiranju in odpiranju

Beograd, 28. marca. p. Danes dopoldne se je vršila v ministru socialne politike konferenca, ki jo je sklical minister socialne politike v svrhu definitivne redakcije uredb o odpiranju in zapiranju obratov v zvezi z ureditvijo delovnega časa. Na konferenco so bila povabljeni vsa zainteresirana ministrstva ter zastopniki gospodarskih zbornic. Ministra socialne politike je zastopal na konferenci načelnik Jeremić. Konferenca bo trajala več dni. Na današnji konferenci se je razpravljalo v glavnem o pismenih predlogih, ki so jih po zagrebški anketi stavile poedine gospodarske korporacije.

Letošnja letalska tekma Male antante

Beograd, 28. marca. p. V dnevi 21. in 22. avgusta se bo vršila letošnja letalska tekma Male antante. Tekmovalo se bo na progi Bukarešta - Beograd - Brno - Praga - Krakov - Varšava - L'vov - Jasni - Bukarešta. Proga meri 8111 km. Tekmovalo se bo v dveh etapah tako, da bodo tekmovalci prvi dan preleteli progo Bukarešta - Varšava, naslednji dan pa Varšava - Bukarešta. Organizacija prireditve je poverjena rumunskemu Aero-klubu.

Pokojninski zavod bo gradil v Splitu

Beograd, 28. marca. p. Danes sta podpredsednik in direktor Pokojninskega zavoda za nameščenje v Ljubljani gg. Ribnikar in dr. Sagadin intervenirali pri ministru socialne politike v zadevi nakupa dveh zemljišč v Splitu za zgradbo dveh hiš, ki bi služili deloma v stanovanjske svrhe, deloma pa za umirne in poslovne lokale. Minister dr. Drinković je odobril nakup obeh zemljišč, od katerih leži eno tik ob obali na najprometnejšem kraju mesta, drugo pa v notranjosti mesta.

Pravilnik za poslovanje državnih rudnikov

Beograd, 28. marca. p. Minister za šume in rube je izdal pravilnik o računovodstvu direkcije državnih rudnikov v Sarajevu in vseh ostalih državnih rudarskih podjetjih. S tem pravilnikom je regulirana vsa tehnična stroka pri podjetjih, kakor so računovodstvo, knjigovodstvo, vodstvo blagajne in skladišče, obračunavanje produkcije, sestava bilance itd. Namen pravilnika je, da unificira vse obstoječe predpise, ki so bili izdani tekom let. Novi pravilnik je obenem prva priprava za komercializacijo državnih rudnikov. Pravilnik bo stopil v veljavo, čim ga bo odobril še finančni minister.

Zračne zveze Zagreba

Zagreb, 28. marca. d. Kakor se poroča, bo meseca maja uvedena letalska zveza med Zagrebom in Dunajem. Ker ima Zagreb že letalsko potniško zvezo z Beogradom bo na ta način vzpostavljena letalska zveza Beograd-Zagreb-Dunaj. Aeronavtični krogi računajo, da bo že letos Zagreb poleg domačih zračnih prog dobil še tri mednarodne zračne proge, ki ga bodo vezale z Dunajem, Prago in Parizom.

Disciplinsko sodišče pri beograjski kasaciji

Beograd, 28. marca. p. Na predlog ministra pravde je kralj podpisal ukaz, s katerim je imenovan za predsednika disciplinskega sodišča pri kasacijskem sodišču v Beogradu dr. Dušan Sabotić, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu, za sodnika pa Velja Ristić, apelacijski sodnik v Beogradu.

Prepovedani listi

Beograd, 28. marca. p. Notranje ministarstvo je prepovedalo uvoz in razširjanje naslednjih listov, ker pišejo proti interesom države: »Die Kämpferin« (Berlin), »Die Welt« (USA), »Das gewerkschaftliche Bulletin« (Moskva) ter »Arbeiter Illustrierte Zeitung« in »Das neue Russland« (Berlin).

Krvava tragedija v Smederevski Palanki

Varani mož je najprej ustrelil ljubimca svoje žene in njegovega prijatelja, nato pa izvršil samomor

Smederevska Palanka, 28. marca. p. Sredi se je odigrala v tukašnji kavarni »Central« krvava tragedija, ki je globoko vznemirila vse mesto. Že dolgo časa se je šušljalo, da vara žena čevljarja Žike Petrovića svojega moža z živinskim trgovcem Tihomir Stankovićem. Petrović tem govoricam dolgo časa ni verjel, tako da je bil v posmeh vsemu mestu. Šele, ko so se ga začeli ljudje že naravnost izogibati, je postal pozoren ter se je moral končno tudi sam pripravi na resničnost teh govoric. Ugotovitev resnice je pivljala nanj tako porazno, da je bil več dni zelo potrt. Z ženo ni spregovoril več niti besedice in izogibal se je ljudi. Sredi pa je okrog 9. nenadoma prišel v kavarno »Central«. Tam je pravkar sedel ljubavnik njegove žene Tihomir Stanković v družbi svojega zeta Svetislava Tanovića. Petrović je v prvem hipu osupnil, nato je odšel nazaj na ulico, potegnil samokres in planil v kavarno, stopil k Tihomiru Stankoviću ter z besedami »Ne bo me več izstrelil proti njemu tri strele. Smrtno zadet v prsi se je Stanković zgrudil na tla.

Njegov zet Svetislav Tanović je skočil proti morilcu in ga hotel razorožiti. Med ostalimi gosti je nastala panika ter so vsi pobegnili. Med Petrovićem in Tanovićem se je vnela borba, v kateri je Petrović

oddal na Tanovića tri strele in tudi njega težko ranil na glavi in v prsi.

V kavarni so ostali samo dva natakarka in Petrovićev dober prijatelj Danilo Acimović. Hoteli pomiriti pobesnelega Petrovića je Acimović stopil proti njemu, toda Petrović je tudi proti njemu napril samokres, tako da je moral tudi Acimović pobegniti.

Med tem so prihitieli od vseh strani orožniki. Ko so se približali Petroviću, da bi ga aretirali, je naperil proti njim še drugi samokres, ki ga je imel pri sebi in grozil, da ustrelj vsakogar, ki bi se mu približal. Tudi orožniki so se morali umakniti in ostati pred vhom. Petrović je med tem izročil natakarku svojo zlato tobačnico, v katero je položil listek s svojim zadnjim sporočilom. Med drugim je napisal, da obžaluje smrt nedolžnega Tanovića, umora Tihomira Stankovića pa se ne kesa. Nato je napisal še ček za 250.000 Din ter ga izročil natakarku s prošnjo, naj ga pošlje njegovemu bratu v Beograd. Med tem so orožniki dobili ojačenje in obkrožili vso hišo. Predno pa so mogli priti do Petrovića, si je ta poznal kroglo v srce ter je bil na mestu mrtev. Tanović in Stanković sta smrtno nevarno ranjena in ni upanja, da bi ostala pri življenju.

Nevzdržne razmere v celjskem oob. svetu

Celje, 28. marca. Včeraj se je vršila javna občinska seja, ki je bila sklicana zaradi onih dveh odlokov velikega župana, ki razveljavljata sklep občinskega sveta, da so vse seje tajne, in volitve odsekov, ki se niso vršile po listkih, kakor bi se morale. Najprej je sreski glavar dr. Hubad zaprisel župana. V odgovoru sreskemu poglavarju je župan dr. Gorican poudaril, da je višja oblast upoštevala voljo prebivalstva, izraženo pri volitvah s tem, da je imenovala iste občinske odbornike, ki so bili svojačasno izvoljeni in da vendar velja volja prebivalstva. (Ko pa je bil na predzadnji seji sprejet kasneje od velikega župana razveljavljen sklep, da so vse seje tajne, tedaj se je navajalo kot razlog, da občinski svet sedaj prebivalstvu ni odgovoren.) Gospod župan je pri včerajšnji ugotovitvi tudi prezrl, da je veliki župan v mariborski oblasti skoraj povsod imenoval dosedanje občinske odbornike, ako ni bilo tehničnih pomislekov, da torej imenovanje poprejšnjih odbornikov v Celju nima pomena nekakega pristopa oblasti k paktu, ki je ustvaril prejšnjo večino in k nadaljevanju politike in metod prejšnje večine v sedanjem občinskem svetu.

Po odhodu sreskega poglavarja je zaprisel župan podžupana dr. Orizika in nato predlagal hrzlojavno izjavo vdanosti in zvestobe Nj. Vel. kralju. V izjavi je podčrtana zlasti tudi obljuba, da bo občinski svet deloval nepristransko. Poudarjati je še treba, da župan ni povedal, zakaj je današnja seja javna in da ni smatral za potrebno obvestiti občinskega odbora, da je sklep o tajnih sejah razveljavljen.

Volitev odsekov

Nato je prešel občinski svet k izvolitvi odsekov. Uvodoma je poročal župan, da je veliki župan razveljavil volitve v odseke, ker so se izvršile proti statutu z dviganjem rok in ne po listkih. Smatra pa to odločbo za zgrešeno in da vztraja na stališču, da je njegovo mnenje pravilno ter je pri tem (v županovem poročilu, o kojem ni pripustna debata) začel tudi v osebno aluzijo na dr. Hrašovca in dr. Kalana, ki sta se pritožila proti volitvam, češ, da sta ravno ona dva največ sodelovala pri poslovnem redu, ki pripušta možnost volitve z dviganjem rok. (G. župan ne ve, da dr. Hrašovec in dr. Kalan nista izdelala nobenega novega poslovnega reda, ampak da je sedanjih poslovnih red le prevod prejšnjega nemškega poslovnega reda; mestni statut na je zakon in poslovni red, ki je sklep občinskega sveta, ne more spreminjati zakona.) Odločbe velikega župana dr. Gorican zopet ni prečital.

Ko so se na predzadnji seji volili odseki, so člani prejšnje večine odklonili iskreno ponudbo prejšnje manjšine, da bi se razgovorili o novi sestavi odsekov in o osebnih spremembah, tako da bi ni bilo več večine in manjšine, ampak bi vsi občinski odborniki sporazumno in enakopravno sodelovali. Člani prejšnje večine so se že tedaj afirmirali kot nova večina in so med drugim svoje stališče utemeljevali tudi s tem, da so se otežili člani odsekov oziroma referenti živeli v svoje delo in da torej izpremembe niso potrebne in tudi ne koristne.

Danes pa so gospodje revidirali svoje prepričanje ter šli še za korak dalje. Skoro v vseh odsekih, zlasti v najvažnejših so izločili mnogeletne člane, ki pripadajo prejšnji manjšini, očitno pa za »kazen«, ker so sodelovali na pritožbi proti razveljavljenim sklepoma stare in nove večine. Tako se je zgodilo, da je večina črtala iz finančnega odseka prof. Mravljaka, ki je deloval iskreno in pozitivno v tem odseku, odkar obstoja slovenski občinski svet in ga nadomestila s šolskim upraviteljem Voglarjem, ki si niti sam ni želel biti član tega odseka. Dr. Juro Hrašovec, dvakratni župan, dolgoletni deželni poslanec in dolga desetletja narodni delavec in voditelj, se večini ni zdel več primeren za člana odseka za podjetja in je bil izločen. V pravnem odseku je bil črtan jurist dr. Kalan in nadomeščen s hotelierjem Bernardijem, akoravno je bil v tem odseku tudi že, odkar obstoja slovenski občinski svet. To se je zgodilo očitno zato, ker je dr. Kalan na prvi seji po 6. januarju opozoril, da odseki iz prejšnjega občinskega sveta ne obstojajo več in ker je nadalje bil on tisti, ki je opozoril župana pravočasno, da se bo treba poboriti za pripravo ter je v družbi z dr. Hrašovecem uspel s pritožbo proti sklepu glede tajnosti sej in proti volitvam z dviganjem rok. Na te nepostavnosti je opozoril že na dotični seji, da je našel gluha ušesa. Dosedanja manjšina je hotela resne in iskrene volitve in je pri prvih treh odsekih oddala listke, s katerimi je volila popolnoma po proporciji, seveda tudi pristaje stare večine, tako da je bilo mnogo teh izvoljenih v prve tri odseke skoraj soglasno. Ko pa je videla, s kako nesrečno roko postopa

večina in kako gre še dalje po stari strankarsko politični poti, je manjšina oddala pri nadaljnjih volitvah prazne listke.

Zanimiv incident se je pripetil pri volitvi v šolski odbor. Dva člana večine, ki sta poštena nacionalista, sta smatrala za neprimerno, da bi v l. 1929 volila namestu narodnih delavcev Nemca v šolski odbor, in sta odrekla svoj glas kandidatu večine dr. Skobernetu. Ker ta zaradi tega ni dobil absolutne večine, je prišel v ožjo volitev s prof. Mravljakom, torej s šolnikom, ki ga usposablja ravno za to mesto njegovo dolgoletno delovanje v šoli in tudi v tem odboru. In zgodilo se je, da je v 11. letu po osvoboditvi bil pri ožji volitvi v občinskem svetu celjskem, v katerem do prevrata Slovenci niti kot poslušalci niso smeli biti navzoči. Izvoljen v šolski odbor mestne občine Nemec dr. Skobernet prof. nacionalnega šolnika. V šolskem odboru na ta način sploh ni nikogar izmed članov prejšnje manjšine.

Manjšina, v kateri so najodločnejši delavci iz prejšnjih dveh občinskih odborov, je prišla v novi občinski svet z resno voljo za stvarno in povsem nestrankarsko sodelovanje ter je to svojo voljo tudi povedala z iskreno besedo. Ta ponudba je bila zavrnjena že na predzadnji seji z odurnostjo in zasmejen. Brez potrebe sta se tako na novo ustvarili večina in manjšina in se podaljšala nasprotstva, ki bi jih po 6. januarju ne smelo biti. Tudi poprej se je sicer kršil proporc pri izvolitvi odsekov z očitnim protizanimjem Nemcev proti nacionalnim ljudem, pa dovolilo se je manjšini vsaj to, da je smela na malomejšini, in v odsekih priznana mesta dirigirati ljudi po svoji volji.

V mestnem občinskem svetu celjskem je ustvarjen s tem nevzdržen položaj, kakršnega po 6. januarju nač ni v nobenem drugem kraju Jugoslavije. Javnost napeto pričakuje, kaj bo k takemu početju rekla višja oblast.

Boji v vstahi v Mehiki

Mexico, 28. marca. i. Vstahi se umikajo še nadalje proti severu. Ni verjetno, da bi se mogel general Escobar ustaviti, da sprejme bitko, ker bi sicer zasledovali pred njim doseglji gorsko sotesko Bachimo ne nekaj kilometrov južno ob Chihuahua. Zvezna vojska 9000 mož zasleduje vstake čete, ki se po porazu pri Mazatlanu (ob Tihem oceanu) umikajo proti Quitou.

Umor v Janovicah še vedno tajinstven

Hirschberg, 28. marca. s. Preiskovalna komisija je sedaj nedolgo ugotovila, da priznanje mladega grofa Kristijana Stolberga ni resnično. Ni dvoma, da gre za umor, ali vsaj za uboj. Predvsem se sedaj proučuje praznanje zakaj je aretirani grof pred svojim priznanjem označil kot morilca moža, čigar žena je bila v odnosih s ustrelenim grofom Stolbergom.

Radji preselite trgovine prodajam ta teden raznovrstno manufakturno blago in storjene obleke pod lastno ceno.

FRAN REISNER, trgovec in krojač Solski dvorod, poleg mesarskega mosta.

Ivan Bizovičar trgovsko vrtnarstvo

Ljubljana, Kotezijska ul. 16

priporoča svoje bogato opremljeno vrtnarstvo kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove za razpolago ima tudi spomladanske najlahtnejše cvetlice in vsakovrstne zelenjave.

Nasaditev vrtov in balkonov. Izposojanje dekorativnih dreves za plesne in dr. Vročila iz dežele se izvršujejo točno in solidno.

Letošnja specialiteta sadike »Chabaud nagečki«.

Demanti čsl.-francoske tajne pogodbe

Praga, 28. marca. g. Oficijska »Prager Presse« demantira v nemških in avstrijskih listih objavljeno vest o dozdnevni tajni pogodbi med Francijo in Češkoslovaško. List opozarja na blamažo, ki so jo že pred kratkim doživeli fašiziratorji v Utrechtu ter izjavlja, da ne more biti dvoma o izvoru sedanjega vesti. Jasno je, da so listi, ki so objavili to vest, storili to, da prinesejo kako senzacionalno in da bi zastrupili politično atmosfero.

Zasedanje Velikega fašističnega sveta

Rim, 28. marca. (ri.) Vlada je danes objavila dnevni red za zasedanje Velikega fašističnega sveta, ki se bo vršil 8. aprila. Razen poročila predsednika vlade Mussolinija o plebiscitnih volitvah, bo poročal poslanec Ricci o delovanju Balile in o načinu tretjega nabora članov za fašistično stranko. Generalni tajnik Turatti bo razpravljao o pravilniku nove zbornice in notranjega Velikega sveta, poslanec Rottoli pa o ustavi korporativne narodne skupščine.

Francoska zbornica sprejela predlogo o kongregacijah

Pariz, 28. marca. (ra.) Zbornica je v noči seji nadaljevala debato o kongregacijah, ter je odlašala nastanitev še ostalim osmim misijonskim redom. Popoldne je izglasovala dovoljenje novicijati sestram reda Jezusovega, tako da je to vprašanje, ki je bilo predmet razdora v francoski zbornici, rešeno. Kakor znano, lovijo je zakon redom le ustanovitve zavodov za nabiranje in šolanje novic, delovanje pa je redom na Francoskem zabranjeno. Poincarejeva vlada je pri vseh glasovanjih dosegla večino preko 60 glasov.

Nemci se branijo Trockega

Berlin, 28. marca. s. Kakor doznava »Berliner Tageblatt« so spisi o prošnji Trockega zaključeni. Odločitev bo padla na seji ministrskega sveta prihodnji teden ali pa čez 14 dni. Poleg centra in nemške ljudske stranke se je tudi bavarska ljudska stranka zelo odločno izjavila proti azilskemu pravu Trockega v Nemčiji ter zahteva, da se bivšemu ruskemu diktatorju ne dovoli bivanje niti za lečenje. To utemeljuje s tem, da bi bilo zelo težko spraviti Trockega iz Nemčije ter dobiti za njega dovoljenje za bivanje v drugi državi.

Višina nemških plačil še vedno ni določena

Pariz, 28. marca. s. Na današnji plenarni seji strokov. konference so delegati Francije, Anglije, Belgije in Italije podali formulirano izjavo o svojih zahtevah. Isto je storil predsednik Owen Young, toda v svojem govoru kot predsednik. Kakor se izrecno zatrjuje, ti predlogi ne vsebujejo nobenih števil, temveč so le načelna izjava, kako bi se najlažje prišlo do diskusije o višini reparacijskih obveznosti. Tekom današnjeg dne bodo vsi predložiteli formulirani ter dostavljeni vsem delegatom, da jih bodo mogli proučiti med velikonočnimi prazniki. Prihodnja seja se vrši 4. aprila.

Čeden madžarski veliki župan

Bratislava, 28. marca. s. Politična policija je na tiradico z Dunaja zaprla bivšega velikega župana Julija pl. Szemso, ki je pod madžarskim režimom v svoji palači na Dunaju prijel hazardne večere. Na enem teh večerov je obral Frica Ledererja, ki je bil sedaj v Parizu aretirani zaradi goljufije, za večjo vsoto. Ko Lederer ni imel več gotovega denarja, si je dal Szemso izstavit monice, ki jih je nato predložil očetu Ledererju. Kmalu nato so našli v stanovanju očeta Frica Ledererja bombo. Domnevajo, da je Szemso insceniral ta atentat.

Pomladanske nevšečnosti na Poljskem

Varšava, 28. marca. d. Zaradi taljenja snega in zamrzavanja rek so nastopile velike poplave. Brezgove so prestopile reke San, Wereszyca, Tyamienka in Strzecz. Zlasti velike so poplave okoli Przemisla in Czenihova. Opasnost poplav pa preti tudi varšavski vojvodini.

Ruska trgovinska agentura v Švici

Bern, 28. marca. d. Kakor poroča »Berner Bund«, nameravajo ustanoviti soveti neodvisne trgovinske agenturo v Švici. Agenturo bo organiziral in vodil šef pariskega eksportnega oddelka ruske trgovske misije Kessler.

Glasovi o ruski mobilizaciji na afganski meji

London, 28. marca. s. Poročevalec »Daily Telegraph« v Pešavarju javlja, da se tamkal trgovci širijo vesti, da mobilizira Rusija svoje čete ob severni meji Afganistana. Te govorice sicer še niso uradno potrjene, toda potrjuje njih delstvo, da so sovjetske oblasti prepovedale prihod afganistanskih državljanov na rusko ozemlje.

Novi predpisi za laticacije državnih dobav

Beograd, 28. marca. r. Minister trgovine je na osnovi zakona o državnem računovodstvu v sporazumu s prizadetimi ministrstvi izdal nova navodila glede državnih dobav ter predpisal zlasti pogoje, pod katerimi se bodo v bodoče ponudniki pripuščali k laticacijam. Za sodelovanje pri državnih dobavah je v bodoče potreben poseben certifikat, ki ga bodo izdajale obrtne, industrijske in trgovske zbornice na zahtevo zainteresiranega ponudnika po predpisnem obrazcu. Certifikat mora vsebovati potrdilo, da je dotična tvrdka sodno protokolarirana in da ima obtočni list, da je pošena, zanesljiva, ter zmožna izvršiti dobavko, kakor zlasti tudi, da je kvalitativno in materialno sposobna izvršiti predpisane dobavne pogoje. Potrdila bodo veljavna tri mesece od dneva izstavitve. Pri onih podjetjih, ki niso sodno protokolarirana, mora biti to v potrdilo izrecno navedeno s pripombo, da dotično podjetje ni vezano na sodno protokolarizacijo. Potrdila, ki so bila izdana po dosedanjih predpisih, se bodo upoštevala samo pri laticacijah, ki so že razpisane.

Ristovićev umor pred sodiščem

Zagreb, 28. marca. d. Kakor se doznava, se bo 22. aprila pričela pred sodiščem v Zagrebu razprava proti ključavničarju Josipu Suniću, ki je lani v noči od 4. na 5. avgusta ustrelil urednika beograjskega »Jedinstva« Vlado Ristovića. Sunić je ob tel priliki težko ranil tudi detektiva Plantozarja. Sodna preiskava proti njemu je trajala nad 7 mesecev in je sedaj državno pravništvu vložilo proti njemu obtožnico zaradi zločina umora. Obtožnica zahteva smrtno kazen. Na razpravo bo pozvanih 19 prič.

Promet Poštne hranilnice z Dansko

Beograd, 28. marca. p. Počeniš s 1. aprilom bo Poštna hranilnica izvrševala tudi izplačila na Danskem po pogovih, ki veljajo za ostale države, s katerimi ima Poštna hranilnica že urejen čekovni promet.

Nov obrok vžigalnice posojila

Beograd, 28. marca. r. Na račun uprave državnih monopolov je danes prejela Narodna banka od švedskega trasta ostanek prve tranže vžigalnice posojila v znesku 1.250.000 dolarjev, kar znaša v naši valuti okrog 70 milijonov dinarjev.

Čehi o jugoslovenskem gospodarskem programu

Praga, 28. marca. h. Jutrišnja »Prager Presse« objavlja uvodnik o delovnem programu jugoslovenske vlade. O gospodarskem delu tega programa piše list, da bo realizacija tega programa odstranila velik del komplikacij o srbsko - hrvatskih odnosih. Hrvatski krogi se zavedajo, da se bo izvedel ta program v dveh ali treh letih in da bo mnogo doprinesel k stabilizaciji odnosov na Balkanu.

Težkoče pri zaroki kralja Borisa

Sofija, 28. marca. g. Kakor se govori v tukašnjih političnih krogih, so glede zaroke kralja Borisa s hčerko italijanskega kralja princeso Giovanno nastale velike težkoče verskega značaja. Papež je baje nepopustljiv glede zahteve, da bi morala princesa prestopiti h grškokatoliški veri. Zaradi teh težkoč so v političnih krogih zelo pesimistični glede te zaroke. Sofijski metropolit Stefan je sicer v izjavi novinarjem omenil te težkoče, sedaj pa je, da se kralj kot dober kristjan dejal v postu ne more zaročiti. Ni pa izjavil, da ni prišlo do zaroke.

Princ Karol se je pomiril z vlado?

Bukarešta, 28. marca. s. »Cuventul« doznava iz poučenih krogov, da se pripravljajo zelo važni politični dogodki, ki se nanašajo na stališče princa Karla. Ne samo, da se je kraljeva vdova Marija sporazumela s svojim sinom in Franciji, marveč ga je posetil tudi bivši minister Manolescu. Te dni bo odpotoval v Francijo bivši ministri predsednik Sturbej, ker je princ Karol svoj čas izrazil željo, da bi se spravi s princem Sturbejem.

Papež pride na proslavo Device Orleanske

Pariz, 28. marca. d. Po poročilu socijalističnega časopisa namerava papež Pij XI. posetiti najprej Francosko, Poset bi se vršil koncem maja in bi se papež udeležil velikih svečanosti v Orleansu na čast Device Orleanske. Visoki francoski cerkveni dostojanstveniki so že poslali papežu vabilo na to svečanost.

Naši kraji in ljudje

Zaposlitev naših poljedelskih delavcev v Nemčiji

Po prizadevanju naših poslaništev v Nemčiji in nemške Centralne dela se je posrečilo, da je bila lani med našo državo in Nemčijo sklenjena pogodba o zaposlitvi naših sezonskih poljedelskih delavcev v Nemčiji. Ta pogodba je velike važnosti zlasti zaradi tega, ker je našim ljudem zagotovila ne le denarna in naravna plača, ampak tudi zelo kulantna zavarovalna ob neugodah in boleznih, kakršne so deležni tudi domači nemški delavci iste stroke.

Mnogo našega poljedelskega delavstva, predvsem iz Prekmurja je bilo že lani do začetka zime zaposleno v Nemčiji in tudi letos so — kakor znano — iz Maribora že odpotovali večji transporti.

Sedaj pa se je pojavila zapreka kot posledica izredno hude zime. Za zgodnjo pomlad projektirana dela v Nemčiji so se zaradi zimskih poškodb morala odložiti in tako je negotovo, če se bo sploh lahko v prvi sezoni zaposlilo toliko delavcev, kolikor se jih je lani nameravalo zaposliti. Tudi v Banatu je mnogo poljedelskih delavcev računalo, da bodo lahko še pred Veliko nočjo odpotovali v Nemčijo. Odprava delavskih kolon se je sedaj odložila, kar povzroča delavstvu veliko skrb. Naše delavske zbornice in predvsem borze dela so v stalnih stikih z nemško Centralo dela in drugimi merodajnimi oblastmi in ustanovami. Borze dela vodijo vsi inštradijski delavskih kolon in naj se obračajo delavci le do njih.

Letošnji izlet nemških avtomobilistov v Jugoslavijo

Leta 1927. so nemški avtomobilisti prvič priredili izlet v Slovenijo ter se pri tej priliki niso mogli nadevati naravnim kraškim našim planinskih pokrajin. Mnogi izmed izletnikov posejajo sedaj stalno vsako leto Bled in druge kraje. Nemška organizacija avtomobilistov ADAC šteje nad 1000 sekcij odnosno podružnic ter je v njej vključenih 193.876 avtomobilistov. Klub izdaja tudi prax zanimivo in tehnično dobro urejeno glasilo pod imenom »ADAC-Motorenwelt«.

Letos bo klub — kakor smo že poročali — skozi naše kraje pohitel v Dalmacijo. Za izlet, ki bo trajal od 12. do 28. aprila, se je centrali v Monakovem doslej definitivno prijavilo 135 avtomobilov s 400 potniki in 37 šoferji. Jugoslovanski Avtoklub je pripravil vse, da bo sprejem nemških avtomobilistov čim presrečnejši in slovesnejši. Nemški avtomobilisti bodo prispeli na našo severno mejo 14. aprila zjutraj. Tik ob državni meji na veliki državni cesti bo v pozdrav postavljen velik slavolok z državnimi zastavami. Predstavniki Avtokluba: predsednik beograjske sekcije minister n. r. g. Velizar Janković, predsednik zagrebške sekcije industrialca g. Bošnjak in predsednik ljubljanske sekcije g. Avgust Praprotnik bodo z ostalimi odličnimi avtomobilisti to počakali goste ter jih spremenili do Maribora.

Na trgu Svobode v Mariboru se bo nato ob 9.30 dopoldne vršil oficijelni sprejem. Pozdravili bodo goste predstavniki oblasti in avtomobilnih korporacij. Po pozdravu bo gostom na trgu v nalašč zato prirejenih paviljonih nudena mala zakuska, nakar bodo krenili proti Rogasji Slatini, kjer bo kratek odmor. Pot bo nato tekla preko Varaždana v Zagreb, kamor bodo prispeli zvečer ob 21. Tudi tu se bo vršil oficijelni sprejem in v veliki dvorani zagrebškega zbora slavnostni banket. Naslednji dan si bodo avtomobilisti ogledovali zanimivosti mesta in napravili par izletov v okolico.

Dne 16. aprila zjutraj se bodo avtomobilisti v spremstvu predstavnikov Avtokluba odpeljali preko Siska in Banjaluke v Sarajevo, kamor bodo prispeli že zvečer. Le skupina lažjih avtomobilov se ustavi in prenoči v Banjaluki in nato v Jajcu in prispe v Sarajevo naslednji dan. V Sarajevu ostanejo avtomobilisti dva dni, nastanilo se v Iližu. Dne 18. aprila zjutraj odpotujejo iz poznata avtomobilista kolona preko Mostara v Dubrovnik, kjer ostane tri dni. Iz Dubrovnika so projektirani izleti v okolico, v

Kdor hoče svež in zdrav ostati, naj pije en- do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo »Franz Josefovo« vodo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvaža. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Kotor in na Cetinje. Povsod bodo naši avtomobilisti pozdravljali nemške goste najpresrečnejše in jim bodo za voditelje in razkazovalce vseh kulturno historičnih in drugih zanimivosti. Dne 22. aprila odpotujejo nemški gostje v Split, kjer ostanejo en dan, nakar bodo zjutraj nadaljevali pot preko Šibenika in Gračca v Crikvenico. Tu ustanejo dva dni. Ogledali si bodo okolico Crikvenice in znamenita Plitvička jezera. Crikvenico zapuste avtomobilisti 27. aprila ter bodo potovali skozi divje romantične kraške kraje na Sušak. Na meji bo v slovo postavljen zopet velik slavolok. Predstavniki civilnih oblasti in zastopniki raznih korporacij se bodo poslovili od dragih gostov, ki bodo nadaljevali pot v Upatijo.

Za izlet je ADAC organiziral živahno propagando v svojem glasilu obiljavila krasne fotografije posnetke iz Dalmacije in Bosne. Avtoturistu, ki je sicer navajen na velikih turah raznih udobnosti, se bo odkrila nova zemlja, ki še ni eksplotrirana po avtoturizmu. Največje zanimanje vlada med nemškimi turisti za Dubrovnik, biser južne Adrije in tekmovalca Benetk, ter za Cetinje in deželo Črnogorcev.

Vesti iz Koroške

Veliki Celovec. — Debat o glavni šoli. Slovenska zemlja v tuji lasti. — Širjenje protestantizma. — Duhovniki iz Nemčije. — Bolezni. — Nova hranilnica in posojilnica. — Akademski slikar Markovič.

K Celovcu se priključijo okoliške občine Trdnja vas, St. Martin, St. Rupert in St. Peter. Tostvarni predlog bo sprejet v prihodnjem zasedanju deželnega zbora. Celovec tiči precej globoko v dolgovih, iz katerih bi se rad izkopal s pomočjo okoličanov.

Glede ureditve glavne šole, oziroma preustroja meščanske šole v glavno po zakonu iz leta 1927. se vršijo debate v deželnem zboru in v deželnem kulturnem svetu. Meščanske šole niso bile obvezne, zato jih je vzdrževala dežela. Ta pa jih je začela nalagati na ramena občin. Glavne šole so obvezne in za take imajo povsod skrbeti predvsem občine. Doslej je dežela prispevala 40.000 S. Zakonski osnutek določa, da morajo vzdrževati glavne šole občine. V polnem obsegu stopi novi šolski zakon v veljavo leta 1934. Dotle morajo občine pripevati stopnjama. Izrekla se je zahteva, da bi se občinam zaradi naložbe vzdrževanja glavnih šol od davkov vsaj nekoliko manj odtegovalo. V deželnem kulturnem svetu se je s strani kmečkih zastopnikov naglašalo, da kmečko prebivalstvo od glavnih šol ne bo imelo koristi. Zato bi trebalo v ljudski šoli več ozira na kmeta. Glavna šola se prične s četrtem šolskim letom. Zato pa ljudskošolski načrt ne more ostati, kakršen je sedaj. Ni verjetno, da bo mogla deželna glavna šola tako pomnožiti, da bi prišlo v nje več kmečkih otrok. Preuredi naj se učni načrt ljudskih šol, da se bodo otroci v njih zopet kaj naučili. Kmetije vedno bolj tožijo, lra rastejo šolska bremena od leta do leta. pravega uspeha pa ni, posebno ne na ponemčevalnicah med Slovinci.

Slovenska posestva prehajajo v tujo last. To je žalostno dejstvo. V Mrzli vodi pri Velikovicu gospodarilo na štirih nekdanjih slovenskih lepih kmetijah tuji ljudje. Tuji so zraven naših domačinov, naši domačini so tuji zraven njih. Naši ljudje gredo po svetu s trebuhom za kruhom. Tu treba gospodarske organizacije, ki bi zajela odhod naših ljudi z njihove redne grude!

Protestantizem se širi po koroški deželi. Iz dekanijških izkazov je razvidno, da je v dekaniji Celovec-dežela 290 protestantov, v dekaniji Dobrlavas 33, Borovlje 103, Smohar pa jih ima celo 2338. Rožek 103, Veli-kovec 33. Dotok iz Nemčije narašča.

Duhovnikov je na Koroškem 405, od teh je rojenih izven Koroške 212. Celovski škof sprejema rad semeniščnike iz Nemčije.

Polno boleznih je pustila letošnja izredna zima po deželi. V Karazah se spominjajo ostre zime iz leta 1880, ko sta se v vasi razpočila oreh in hruska. Takrat je bilo mnogo boleznih, letos pa je še hušje. Okrajni zdravnik pravi, da je v njegovem okolišu osem sto bolnikov.

Za občino Ledince in okolico se je ustanovila hranilnica in posojilnica po Raiffeisenovem sistemu. V Ledincih so pokopali več starih ljudi, med njimi dobrega gospodarja Križnikovega očeta, ki je dosegel visoko starost 92 let. Zima je hudo jemala ljudi.

V Rožeku so pokopali akademčnega slikarja Petra Markoviča. Poslal je več cerkva po Koroškem, Štajerskem, Kranjskem in Hrvaškem. Še rožekski cerkev je hotel poslikati in potem umreti. Bil je blag mož dobrega in zvestega slovenskega srca.

Vzrok iztirjenja lokomotive dolenjskega vlaka

Črnomelj, 28. marca. Našim čitateljem je znano, da je pretečeni četrtke iztirila pred novim postajališčem Otovcem med postajama Semč in Črnomelj lokomotiva dolenjskega vlaka št. 9213, ki odhaja iz Ljubljane v Karlovce ob 7.15. Kakor smo že kratko o tej sicer mali nesreči poročali, je iztirila lokomotiva na desno stran proti bregu navzgor, kar je vse-kakor velika sreča, kajti če bi bila lokomotiva iztirila na levo stran navzdol, bi se zgodila pri tej priliki gotovo velika železniška nesreča. Prav gotovo bi omanila lokomotiva in potegnila po strmem bregu navzdol za seboj potniške vagonne in bi se pod bregom vse zdrobilo in uničilo življenje potnikov. Pripominjamo, da ima ta del proge 23 % padca in da dirja vlak s hitrostjo do 70 km.

Seveda so oblasti začele preiskovati in iskati vzroke iztirjenja. Naposled so dognale naslednje: 10-letni pastirček Jože Graghek iz Rožancev, občina Petrova vas pri Črnomlju, je našel blizu proge velik in debel žebelj, s kakršnim se pritrujejo tračnice v železniške pragove. Da bi videl efekt moči vlaka in njegove teže, je položil žebelj na tračnico iz radovednosti, kako ga bo vlak zmečkal. To je imelo za posledico iztirjenje prednjih koles lokomotive.

Nepremišljeno dejanje otroka bi torej lahko vnelo življenje mnogim našim ljudem. Potrebno bi bilo, ponovno opozoriti otroke, bivaloče blizu železniških prog, naj se prosti ne približujejo in naj nikesar ne polagajo ali postavljajo na tračnice, da ne bo usodopolnih nesreč.

Dekletce v ognju

Ljubljana, 28. marca. Popoldne ob pol 16. je bila reševalna postaja telefonično obveščena, da se je v Rožni dolini na Cesti X. v hiši št. 12, primerila huda nesreča. Reševalni avto je takoj oddrjal v Rožno dolino in v hiši se je nudil reševalcem grozen prizor. Dekletce, staro 16 mesecev, se je vilo v groznih bolečinah. Nesreča se je primerila takole:

Rozalija, žena strojevodje državnih železnic, Maksa Zalarja, se je odstranila okoli 15.45 iz kuhinje. Kakor pravi, je šla po vodo. Pustila je v kuhinji 7-letno hčerko Rozalijo in neoblegleno Makso. Starejša hčerka Rozalija je v materini odsotnosti skušala zakuriti v štedilniku. Ker ni hotelo goriti, je vzela petrolej in z njim polila drva. Vse skupaj se je vnelo in razvil se je gost dušiljiv dim. Rozalija je v obupu začela klicati na pomoč in skočila skozi okno kuhinje na prosto, usodi prepuščena pa je ostala mala Maksa, ki so jo začeli objemati plameni. Ker se je iz kuhinje valil gost dim, je bila alarmirana gasilska postaja v Tobalni tovarni, ki je prihitela pred hišo z brizgalno, a ni stopila v akcijo, ker sta med tem ogenj pogasila neki zidar in mati Rozalija. Nedoletno hčerko je mati takol nesla iz kuhinje v sobo, kjer jo je položila na posteljo. Deklica je dobila opekline po desni strani života in po vsem obrazu. Težko je poškodovano tudi oko. Z rešilnim avtom so nesrečno deklece prepeljali v otroško bolnico v Streliški ulici.

Smrtna nesreča s podivjanim konjem

Ježica, 28. marca. Sročil okrog 19. so bili uslužbenci, vračajoči se domov z dela, priče smrtni nesreči, ki se je zgodila nad »Florjančkovim klan-cem«.

Mali hišni posestnik, imenovan Pavletov, je bil po potrebi dela večkrat zaposlen pri minarju in trgovcu Ivanu Juvanu, po domače pri Zalokarju v Gameljnih. Včeraj je peljal na zapravljičku gospodarja Juvana v Vodmat. Na povratku okrog 19. mu je sredi polja pričel plašiti konj. Skušal ga je umiriti ter ga je močno potezal za vajeti. Toda konja je prišla neka nenavadna divjost in pričel je dirjati vedno močnejše. Mož, nekdanji dragonec, je bil dobro vajen konj, toda njegova izvežbanost ni pomagala. Voz je zanašalo sem in tja po cesti. Pasanti so s strahom opazovali dirajočega konja. Ustaviti si ga nihče ni upal. Videti je bilo, da bo zdaj pa zdaj zadel voz v kak hišni vogal. Tudi voznik sam je uvidel pretečo nevarnost in se je hotel rešiti. Izgubil je vso oblast nad dirajočim konjem, kajti vajeti so se strgali in topli pobesnelo žival. Ravno vrhu klanca je voznik tvegala skok z voza. A tisti hip, ko je skočil, je voz močno zaneslo in mož, nekoliko se še držeč za voz, je izgubil ravnotežje in padel tako nesrečno, da mu je pričela teči kri iz nosa in ust, zadaj na glavi pa le dobil precejšnjo rano.

Konj je divjal naprej proti domu in se z vozom večkrat zadel ob cestne konfine. Z

napol razbitim vozom je pridrljal na vrh Straže, kjer šele so ga mogli vsega penastega ustavit. K onesvečenemu vozniku na cesti so priskočili nekateri pasanti ter nesrečnega prenesli na kraj ceste, kjer so ga položili na odejo in ga očistili z vodo. Nekdo je tudi pohitel k telefonu na županstvo ter poklical rešilni avto, ki je prav kmalu prispel na kraj nesreče. Prepeljal je ranjenca v ljubljansko bolnico, kjer pa je nesrečnejš ponoči zaradi krvavljenja v možganih izdihnil.

Pokojniki zapuščata potro in bolchao ženo in štiri otroke.

Sleparski trik

Zagorje, 28. marca. Sleparji so silno iznajdljivi. Poslužujejo se najrazličnejših trikov, da bi prišli do denarja. Skrbno motrijo opravke ljudi, ki so si jih izbrali za žrtve. Tukajšnji trgovec g. S. K. je bil dalje časa na poslovnem potovanju. To je bilo gotovo dobro znano brezposelnemu B., bivšemu trgovskemu potniku. Oglasil se je pri trgovčevi sestrji ter jo naprosil, naj mu za nekaj časa posodi pisalni stroj, da ga nekemu interesentu pokaže za vzorec. Trgovčeva sestra ni niti slutila kake prevare, ker je B. svoelcasno posredoval pri nakupu pisalnih strojev in je stroj od neke ljubljanske trvdre preskrbel za 4000 Din tudi njenemu bratu.

Ker B. do večera ni vrnil stroja, je bila trgovčeva sestra v strahu, da jo je ogoljufal. Kmalu je zvedela, da je B. v neki gostilni gostilničarju in gostom ponudil stroj v nakup, potem pa se je z njim odpeljal v Ljtilo. Ko se je trgovec vrnil in zvedel, kako je bilo s strojem, je zadevo naznanil orožnikom. B. pa mu je iz Litije pisal, da je moral dati stroj v povrabilo. Najbrž je zvedel, da je ovaden in da bi svoje dejanje omilil, se je zatekel k tej laži.

Dama

elegantno in okusno oblečena vzbuja pozornost v plašču in obleki, ki je kupljena pri P. Magdici, Ljubljana. nasproti glavne pošte.

Dama

Nacionalno-kulturno delovanje Rusov v Jugoslaviji

Nedavno se je vršil v Ljubljani občni zbor Ruske Maticice. Iz poročila predsednika univ. prof. dr. Aleksandra Bilimovića je razviden razvoj R. M. v preteklem letu. Začetkom leta 1928. je bilo 239, koncem leta 257, letos marca pa 268 članov. Dvignilo se je tudi število članov podružnic R. M. (Novi Sad, Banjaluka, Zagreb, Crvenka, Hrasovec) in sicer od 421 na 490, tako da je znašalo skupno število članov R. M. koncem leta 1928. 747.

Delovanje R. M. je vodila predvsem skrb za rusko dečo in njeno nacionalno vzgojo. Akademija, ki jo je lanko svoje priredila R. M., je pokazala lepe uspehe. Akcijo je vodil general Mihail Voronov, kateremu so se starši toplo zahvalili.

R. M. se je udeležila lani ruskega pedagoškega kongresa v Pragi, na katerem je delegat R. M. univ. prof. Aleksander Maklecov podal referat o R. M. in o organizaciji njene knjižnice. Kongres je s posebno resolucijo opozoril ruske pedagoške kroge na delovanje R. M.

R. M. je organizirala v Ljubljani »Dan ruske kulture« in dan »Ruskega invalida«. Na slavnostnem zborovanju so govorili univ. prof. dr. Bilimović, dr. Grivec in dr. Radolčić. Govorom je sledil koncert s sodelovanjem ge. Davidove - Slatine, Kunove, Nablocke in g. Holodkova. Obe prireditelji sta se vršili v prostorih oficirskega doma, za kar se je občni zbor R. M. zahvalil komandantu dravske divizije in odboru oficirskega doma.

R. M. je priredila mnogo ruskih predavanj ljubljanskih in izvenljubljanskih predavateljev (Peter Struve, Jevgenij Cirkov, prof. Sektorski, prof. Zavadski in prof. Tazanovski). Ustanovil se je tudi ruski tečaj za Slovence. Požrtvovalno ga je vodil g. Sergej Kun. Udeležencev je bilo mesečno nad 20.

V Ljubljani na Jurčičevem trgu št. 3 posluje ruska knjižnica, ki nabavlja skoraj vse nove ruske leposlovne knjige, kakor tudi zanimivosti iz zgodovine, politike, memoar, religije in filozofije. Začetkom l. 1928. je bilo 1790. letos marca pa že 2530 knjig. Za 260 knjig je 138 abonentov. Njih večino tvorijo Rusi izven Ljubljane, raztreseni po raznih krajih. R. M. jim pošilja knjige ter znanja tako nalodjaljenjske rolake z novo rusko književnostjo. Mesečni prispevki

Da najboljši je to zna

COLOMBO CEYLON ČAJ

Tako očisti VIM Vaše lonce!

Kuhinske predmete mizo in štedilnik, Rabite VIM bo čisto in snažno.

so jako skromni: za člane R. M. 6 Din za prvo knjigo in po 5 Din za vsako nadaljajo. Knjižnico vodi vestno in požrtvovalno g. P. Dobrinin.

Lani je razpisala R. M. dve nagradi. (A. S. Puškinovo 2000 Din in grofa A. K. Tolstege 500 Din) za najboljše izvirne mladinske spise iz ruske zgodovine. Rok razpisa poteče 31. t. m. Ocenjevalno komisijo tvorijo: pisatelj I. Bunin in univ. prof. M. Jansinski in J. Sektorski.

R. M. se je pobirala za rusko kapelico pod Vrščem pri Kranjski gori, katero so med vojno zgradili ruski ujetniki. Lesena kapelica je začela razpadati in zanemarjeni so bili tudi številni ruski grobovi, raztreseni okrog kapelice in po hribih. R. M. je zbirala denar za popravilo kapelice in ureditve grobov. Z veliko vneto se je zavzel za to delo tudi g. dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski gori. Člani R. M. mu je izrazila svojo globoko zahvalo. Člani R. M. in dr. Grašič so nabrali do 1. januarja 3175 Din in se je za popravila doslej že porabilo 2543 Din. Ga. Gorska in g. Kaškarov sta napravila za kapelico umetniško dovršeno podobo. R. M. se nadalje pobira prispevke za še nedovršena popravila kapelice in ureditev ruskih grobov. Lani 8. julija je priredila R. M. izlet iz Ljubljane na Kranjsko goro in h »apelici« Ruskim izletnikom iz Ljubljane pa so se pridružili številni roljaki z Jesenic in drugih krajev in mnogo slovenskih turistov. Izletnike je spremljal g. prota Dimitrije Janković, ki je v kapelici odslužil parastos za neznanimi ruskimi vojaki, žrtvami avstrijske brutalnosti.

Lani je R. M. napravila prvi polkovski organiziranja pomoči ruski šolski mladini v onih krajih, ki pripadajo sedaj Poljski in drugim povojnim državam. R. M. zbira prispevke za podpore revnih ruskih dijakov. Med podružnicami R. M. sta bili lani najbolj aktivni podružnici v Banjaluki in Novem Sadu. Prva je organizirala ruski tečaj, ki so ga obiskovali srbski in hrvaški srednješolci, lma pa tudi rusko knjižnico, ki se lepo razvija. Srbska in hrvaška inteligenca Banjaluke intenzivno podpira R. M. in mnogi intelektualci pristopajo k njej kot redni in celo dosmrtni člani.

Naintenzivnejše deluje podružnica v Novem Sadu. Lani se je dvignilo število njenih članov od 41 na 184. Podružnica je priredila proslavo 50-letnice rusko - turške osvobodilne vojne, skupno s srbskimi profesorji in dijaki dan ruske kulture, organizirala je zbiranje prispevkov za R. M. in s Srbsko Matico je proslavila 100-letnico rojstva L. N. Tolstege. Pri tej proslavi so govorili predsednik Srbske Maticice g. Vrhovac in univ. prof. Bilimović in Sektorski. Priredila je tudi večje število predavanj in veselic, za svoje člane pa je ustanovila literaturo in posojilnico ter knjižnico, ki je štela ob koncu lanskega leta 831 knjig. Podružnica v Hrasovcu je ustanovila knjižnico in čitalnico. Podružnica v Zagrebu je priredila ruske koncerte in literarne večere. Tako se je polagoma razvijalo nacionalni mladinski vzgoji in nacionalnim kulturnim potrebam izven domovine bivaločih Rusov posvečeno delovanje R. M.

Ob novem letu je bil izvoljen odbor: predsednik univ. prof. dr. Bilimović, podpredsednik Vasilij Kaškarov, blagajnik Nikolaj Bobrecki, tajnik univ. prof. A. Matlecov.

Pomladanske plašče
od Din 400.- naprej nudi
F. in J. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Kulturni pregled

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

LJUBLJANSKA DRAMA.
Petek, 29. ob 15. I. N. R. I. Izv.
Sobota, 30. Zaprt.
Nedelja, 31. ob 15. I. N. R. I. Izv. — Ob 15. I. N. R. I. Izv.
Ponedeljek, 1. aprila ob 10. I. N. R. I. Izv. — Ob 15. I. N. R. I. Izv.

LJUBLJANSKA OPERA.
Petek, 27. Zaprt.
Sobota, 30. Zaprt.
Nedelja, 31. ob 15. Prodana nevesta. Ljudska predstava po žiljanih cenah. Izv. — Ob pol 20. Grof Luksemburški. Izv.
Ponedeljek, 1. aprila ob 15. Pri treh mladencih. Ljudska predstava po žiljanih cenah. — Ob 20. Aida. Gostuje ruski tenorist g. J. Vitting. Izv.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Od torika, 26. t. m., do sobote, 30. t. m., zaprt.
Nedelja, 31. ob 15. Na cesarilčno povelja. Znižana cena. Zadnjikrat. Kuponi. — Ob 20. Adieu Mim. Znižana cena. Kuponi.
Ponedeljek, 1. aprila ob 15. Poljska kri. Znižana cena. Kuponi. — Ob 20. Charkeyeva teta. Prvič. Gostovanje g. Daneša.

Ljubljanska opera

Straussova Saloma in Sibeliusov balet »Pred vratmi večnosti«.

V sredo včer smo po daljši pavzi silšali glasbeno dramo R. Straussa »Saloma« s Thierry-Kavčnikovo v naslovni vlogi, Kovacem kot terarhom Judeje, Primožcem (Johanaan), Stagliar-Kogelevo kot gostom v vlogi Herodijade, Banovcem (Narabot), Betetom (ki se je ravnokar vrnil iz uspešnega gostovanja v Dresdenu) in Jankom (Nazarencem) lid. Silno težko in naporno naslovno partilo je ga. Thierry odpevala uspešno dramatično; njena Saloma more veljati za naš oder kot vzor-kreacija. Impioniral mi je tudi Kovac kot inteligentem, močan igralec, ko bi bilo tudi njegovo petje v točnejšem skladu s podano besedo in igro, pa bi si od njega ne želel mnogo več. G. Primožič je podal Johanaana kar najbolj poglobljeno, ga. Stagliar-Kogeleva se kaže še kot začetnica, v kateri pa je mnogo razvojnih pogojev. Predstava je naredila dovolj globok vtis.

Za Salomo je sledil enodeljanski baletni misterij Jeana Sibeliusa, največjega finskega skladatelja. Cegar glasbena dela so se danes uveljavila zlasti na vseh svetovnih koncertnih odrih. Lepa, prikupljiva, iz narodnega glasbenega zaklada zajeta muzika

je dala našemu baletnemu molstru g. Golovinu priliko, da je k njej ustvaril spretno in duhovito zamišljeno koreografijo, v kateri je mogel briljirati sam s svojo partnerico Moharjevo in ostalim baletom. Balet je bil, žal, le prekratek in občinstvo se je nerado razšlo. V bodoče bi kazalo na ročnih letahki opisi in razjasniti vsebino baleta. Obe deli je dirigiral g. Stritof. — Č.

Dve novi publikaciji »Glasbene Maticice« v Ljubljani

Založba ljubljanske Glasbene Maticice je dala svoji ediciji dve novi številki, in sicer prof. Pavličeve nadaljevanje pedagoških del (3. zvezek, Akordi) in E. Adamičovo zbirko »Pet mešanih zborov«.

»Akordi« J. Pavliča uvaajo klavirake učence s prvih početkov v teorijo sestave in izvajanje različnih diatoničnih akordov (trizvokov in četverzvokov) po pedagoških principih. Kdor je zasledoval Pavličeve misli pri izdanju skal, bo našel pri akordih isto metodo. Naše javne in zasebne glasbene šole ter klavirski pedagogi početnih stopenj bodo našli v tem delu dobro oporo in nadomestilo za tuje, dražje izjaje.

Emil Adamičevi novinci so zloženi na narodna besedila. Tri izmed pravkar izšlih pesmi so se izvajale na koncertu združenih pevskih zborov v Ljubljani. Adamič je mojster slovenske zborovske pesmi, njegov slog je dokaj sodoben, a ne prenatrpan. Tehnično stavlja seveda precejšnje zahteve, vendar je muzikalno vsaka njegova skladba to-

li zanimiva, da je vredna potrebnega truda pri študiju ter prinaša vedno tudi mnogo uspeha pri izvajanju. Zato so vse zborovske kompozicije te skladatelja splošno priljubljene in tako rekoč splošna last; ni dvomiti, da si bo tudi novi zvezek pridobil veliko prijateljev. Posebno karakteristična v tej zbirki je pesem »Komarjeva ženitev«, hvaležna, efektivna skladba jako humorističnega, grotesknega značaja, ki mora pri vsakem izvajanju (seveda ob upoštevanju vseh skritih fines) napraviti velik vtis. »Lepa Janca« in »Za njega vse potrpi« sta nadaljnji dve uspešni pesmi tega zvezka. Zloženi sta v preprostem, narodnem slogu, a vendar dokaj virtuozno ter skoz in skoz polnozvočno.

Pavličeva pedagoška zbirka je tiskana, Adamičevi zbori pa so litografirani, a tako dobro, da skoro popolnoma naličijo tiskanim. Cena obeh zbirki je jako nizka ter se priporoča torej tudi po tej plati. L. M. Š.

»Nova muzika št. 1«. V večeršnjem članku pod tem naslovom je pomotoma izostal zadnji odstavek, ki ga v naslednjem približujemo: »Mala Nova muzika« prinaša Bravničarjev topli, nekoliko po Musorgskem inspiriran »Spominski list« za klavir. K. Pahorjevo žegavo pesem »Po zimi pod snegom«, K. Planinškovo nežno-licirno »Uspavanka« za klavir ter J. Pavličeve priredbe priljubljene ruske narodne pesmi »Slavček«, tudi za klavir eventualno s petjem. V celem torej, kakor to kratko naštevanje dokazuje,

jako pestra in bogata vsebina. Na našem muzikalnem občinstvu je sedaj, da dokaže svoj interes. L. M. Š.

Peter Burja, operni tenor v Olomucu

Bivši član Narodnega gledališča v Ljubljani in v minulih sezonah v Mariboru je bil letos povabljen kot lirčni tenor v olomouško »Narodni divadlo«. Koncem februarja je pel Kalafa v Puccinijevi operi »Turandot«. O tem nastopu piše olomouški »Por-zor« 22. februarja 1929: »Izmed gg. je podal uspešne kreacije g. Burja, igralsko umerjen, a posrečenimi pevskimi momentic.« Českoslov. denik« piše: »Kalafat je bil g. Burja, izvrstno glasovno disponiran, čigar topli timbr je opajal občinstvo.« »Našince« pa pišejo: »G. Burja je v vlogi Kalafata pokazal velik napredek in je stal pred nami kot umetnik, ki v resnici doživlja s polnim občutkom svojo vlogo.«

Maurice Pernot, Balkans Nouvaux. Pri Hachettu v Parizu je izšla knjiga francoskega publicista Mauricea Pernota, ki premo-triva aktualne balkanske probleme. Pisec je prepotoval vse balkanske države, beleži svoje osebne impresije in izreka na njihovi osnovi, pa tudi na podlagi proučevanja

Policijska preprovala predavanja. Skupina občinskih svetnikov mariborskih, bivših članov socialističnega kluba, je namerala prirediti v sredo zvečer javno predavanje o občinskem proračunu za leto 1929. Na tozadevno prijavo pa je policijski komisariat odgovoril, da ne dovoljuje tega predavanja. Varnostno blazstvo navaja, da ne gre v tem slučaju za predavanje, temveč za javno zborovanje, na katerem naj pridejo v razpravo politično-gospodarske zadeve. Ker pa je smatrali tako zborovanje kot nadaljevanje delovanja razpuščene socialistične stranke, je bilo predavanje prepovedano. Prireditelji nameravane predavanja se bodo pritožili na veliko županstvo.

Tatvina na starem pokopališču. Nedavno smo poročali o tatvini, izvršeni na starem pokopališču, kjer je neznanec odnesel bronasto ploščo, grb stare plemiške rodbine Lattener von Lintenburg. Za vrnilitev tega spominka je bila razpisana nagrada 500 Din, ki jo izplača mariborski kamnosek Kociančič. Ta razpis velja le v primeru, če prejme kamnoseški atelje izginulo ploščo najkasneje do 10. aprila t. l. V tem slučaju se tudi ne bo polzvedovala, niti kazensko zasledovala tatvina bronastega grba.

Iz Kranja

Zahvala. Podružnica Kola jugoslovonskih sester se zahvaljuje iskreno vsem darovalcem, osobito tvornicam Jugočeška in Inteka, ki so pripomogli s svojo velikodušnostjo k uspehi dobrodelni akciji.

Velikonočna obdaritev. Tukajšnja podružnica agilnega Kola jugoslovonskih sester je pretekli turek in sredo priredila svojo običajno velikonočno obdaritev. Na osnovni šoli so odbornice obdarile večje število deklet in dečkov obel osnovnih šol z obutvijo, obleko in perilom, v mestni ubožnici pa mestne reveže in več robin z živili. Pri o'eh prireditvah je obdarjenje nagovorila predsednica ga. Inka dr. Sabothyeva. Obdarjenci so se z vidno zadovoljnostjo zahvaljevali. Odbor je za Veliko noč naklonil tukajšnji Dijaški kuhinji 500 Din.

Iz Zagorja

Na občnem zboru Glasbenega društva v Zagorju je bil izvoljen novi odbor s predsednikom g. Lavoslavom Mrnuhom. Prijatelje glasbe opozarjamo, da priglase svoj pristop bodisi k pevskemu ali instrumentalnemu zboru, ki prične z novim delom prihodnji teden.

Testament. Nedeljska vprizoritev narodne igre »Testament« je ob lepi udeležbi občinstva prav dobro uspeła. Igralci so rešili vlogo zadovoljivo in želi burno odobravanje. Zeleti je še več takih vprizoritev, ki občinstvo zadovoljujejo.

Za zvezo nočnih vlakov. Železniška direkcija je dovolila, da se na postajah v Litiji in Trbovljah ustavi brzovlak. Prezra pa je važno postajo Zagorje in vso zagorsko dolino. Ker je promet v Zagorju v lepem razmahu, so Zagorjani prizadeti zaradi pomanjkanja zveze nočnih vlakov. Naprošamo žel. direkcijo, da uvažuje krajnje potrebno in doli tudi Zagorju udobnost nočne zveze iz Ljubljane.

Opozorilo. S prihodnjim mesecem bo prihajal »Slov. Narod« v Zagorje že ob 16. Zato se bo kolportiral, lahko pa si interesi list naročijo pri upravi in bodo list po raznašalci dobili na dom.

Zahvala. Ob moji skoraj trimesečni bolezni, so mi rudniški nameščenci in prijatelji podarili za velikonočno pisanko lepo gnotno podporo, za kar se vsem najtopleje zahvaljujem. — Je' Ignac.

Iz Trbovelj

Poskus samomora. 50letni delavec pri podjetju Dukić, Dvorak se je priženil nekam na Dobovec, hodil pa je še vedno na delo, dokler ni bil pred kratkim reduciran. To in prepripi s tantom a je napotilo do tega, da si je hotel končati življenje. Z nožem si je prerezal vrat in žilo na roki, vendar tako, da ni prerezal nobene glavne žile. Prerezal si je »upn« tako, da mu je pri grlu uhajala sapa. Z umazano cunjno prevze je »šel na trboveljsko postajo, od koder so telefonirali v Trbovlje po rešilni voz. Z rešilnim vozom so ga pripeljali v staro. Intco, kjer ga je službojuči zdravnik obvezal in odredil njegov prevoz v ljubljansko bolnico.

Avtor met Gropa. Ema Arzenšek naznanja cenf emu občinstvu, da bo vodila avtonodjetje dalje. Eventualne želje in pritožbe naj se ji sporočo.

NOGAVICE z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 28. marca 1929.

Višina barometra 808.8 m.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. v. g.	Šmer v. g.	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana	8.	766.0	7	83	NE 2	10 dež
Maribor		764.4	7	86	E 2	10 dež
Zagreb		766.6	7	81	N 5	10 dež
B. grad		765.2	7	93	mirno	10 dež
Sarajevo					mirno	
Dubrovnik		765.5	7	94		
Skoplje						
Soči		763.8	11	49	ENE 3	9

Solnce vzhaja ob 5.50 zahaja ob 18.22, luna vzhaja ob 22.7, zahaja ob 7.9. Najvišja temperatura danes v Ljubljani, najnižja 5.

Dunajska vremenska napoved za petek: Večinoma jasno, hladno, v eksponiranih legah jutraj mraz.

Danes igra Strauss

(Velikonočno himno predavanje ZKD.)

Za Veliko noč prinese ZKD premijero novega, pravkar dogotovljenega filma, ki nam predstavlja življenje kralja dunajskega valčka, komponista Johanna Straussa ml. Film nam prikazuje življenje enega najbolj oboževanih muzikov Oče J. Straussa se je protivil na vse načine, da bi tudi njegov sin postal godbenik, toda mlademu dečku je ležala muzika že v krvi in njegova najljubša zabava je bila ob klavirju.

Pri starem organizatorju Drechslerju je užival prvi pouk. Ko je kot mladi mož na Dunaju dal prvi svoj koncert, je postal slaven čez noč in kmalu je zasenčil njegov sloves očetovo ime. Dobili je pozive od vseh strani in odločil se je, da pojde na ruski cerski dvor. Slava in blazen od neke kmetije so zadrževale Straussa v Rusiji. Nekoč pa ob priliki izvajanja nekega dunajskega valčka, ga je prišlo tako domotožje po rojstnem mestu in po svoji nevesti, katero je zapustil na Dunaju, da je zapustil Rusijo in se vrnil v domovino. Prišel je prepozno, sanje njegovih mladih dni se niso uresničile, ker se je njegova nevesta v njegovi odsotnosti poročila z drugim Odsel je živel Strauss samo za svojo umetnost, kateri je bil udan vse do zadnjega trenutka življenja.

Ta krasni film bo predvajala ZKD na velikonočno nedeljo in ponedeljek v kinu Matka ob krat ob 11. dopoldne. Ljubitelji lepih kulturnih filmov imajo zopet priložnost ogledati si to najnovejšo filmsko delo.

Sport

Sportni drobci

Prod dnevi sta bila v Beogradu pred sodnik in tajnik JNSA dr. Pandaković in dr. Riboli, kjer sta pri merodajnih činiteljih obrazložila stanje našega nogometa ter stavila primerne predloge za povzdigo tega popularnega sporta. V zunanem ministruvju sta omenila finančne težkoče, ki ovirajo pot naše nogometne reprezentance na tekmo za kraljev pokal v Bukarešto. V ministruvju so pravilno ocenili važnost te tekme. Ako ministruvju samo ne bo moglo financirati to potovanje, bo dalo na razpolago večjo vsoto denarja. — Zelo važna je bila intervencija v prometnem ministruvju. Savez je predlagal, naj bi vsa moštva, ki potujejo na tekme, imela polovično vožnjo, da bi bilo to nemogoče, naj bi se vsaj šestina na leto odobrila polovična vožnja. Delegatoma je bilo obljubljeno, da bo sprejet eden ali drugi teh predlogov. Polovične vožnje bi dovoljevale oblastne železniške direkcije, in ne generalna direkcija v Beogradu. — V novem proračunu je postavka od Din 500.000 za sportne svrhe. Od te vsote bo JNS dobil gotov del. — Glede razpusta nekaterih delavskih klubov intervencija delegatov ni uspeła.

Dne 5. in 6. maja se vrši svečana otvoritev igrišča BSK. Ob tej priliki se bo vršil nogometni turnir, na katerem bodo poleg BSK sodelovali Sparta iz Prage, Slavija iz Sofije in beograjska Jugoslavija. — To dni se je vršil na Dunaju ping pong turnir med Avstrijo in Madžarsko. Z 19 : 10 je zmagala Madžarska, ki ima kakor znano, tudi svetovno prvenstvo v tabletenisu.

Gostovanje zagrebske Viktorije v Ljubljani

Po dolgem odmoru bomo zopet imeli priložnost videti v Ljubljani prvotno zagrebsko moštvo. Ilirija je povabila za velikonočne praznike zagrebsko Viktorijo, ki je že večkrat gostovala v Ljubljani. Viktorija je eden najstarejših zagrebskih klubov ter je bila ustanovljena že 1906. leta. Sedanje moštvo obstoji iz samih mladih igralcev, ki so vsi večinoma dijaki. Moštvo goji lepo kombinacijo igre ter se nahaja letos v prav dobri formi. Nastopi v svoji najmočnejši sestavi: Ratajce—Gregurek (Ovoedič II), Demerec—Hršak, Ovoidič I, Vorko—Podvinec, Braun, Belc, Kornfeld, Mikša. Izvrstna je ožja obramba, ki slovi kot ena najzanesljivejših v Zagrebu. Kriska vrsta ima najboljšega moža v srednjem kriku Ovoidiča I. Najboljši del moštva je brez dvoma napadalna vrsta, od katere so posebno na glasu obe krili Podvinec in Mikša ter leva zveza Kornfeld, ki so vsi trije že opetovano nastopili v zagrebski reprezentanci. Posebno nevaren je Kornfeld, najboljši strellec moštva in radi svoje izredne prodornosti in driblinga strah vsakega vratarja. Pri svojem zadnjem nastopu v Ljubljani je Viktorija dosegla proti Iliriji neodločen rezultat 2:2. Po pisanju zagrebskih listov, pričakujejo to pot napram Iliriji boljši uspeh, torej zmago, naglašajoč izredno dobro formo moštva.

Nasprotnik Zagrebčanov, Ilirija, se je za tekmo vestno pripravila, ne bo pa imela lahke naloge. Morala bo zalagati precej boljše kakor pri dosedanjih nastopih, ako hoče oditi z igrišča neporažena. Tekma bo vsekakor nudila prvovrsten sportni užitek.

Tekmi se pričneta oba dni ob pol 16. ter se vršita ob vsakem vremenu. Obi dni se vrši tudi predtekma ob 14. igrišče Ilirija.

Vstopnina: dijaška in članska Din 6.—, stošče 10.—, tribunski sedež 15.—, ložni sedež 20.—.

SK Ilirija (hazemska sekcija). Današnji trening v košički dvorani odprde. Prihodnji trening se bo vršil v nedeljo dopoldne na igrišču. Radi važnosti tega treninga je potrebna polnoštevna udeležba vseh igralcev. Prihodnji teden bodo treningi samo na igrišču. — Načelnik sekcije.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora ob danes, v petek ob 20.30 v kavarni Emona, I. nadstr. — Tajnik I.

Gospodarstvo

Sezijsko povišanje prevoznih tarif za drva

Kakor smo že poročali, je generalna direkcija državnih železnic izdala razglas, v katerem obvešča interese, da se bo vozovina za prevoz drv v seziji od 1. septembra 1929 do 31. marca 1930 povišala za 20 odstotkov in jih opozarja, naj potrební prevoz drv izvrše še v pravem času (t. j. do konca avgusta) po redni tarifi. Ta razglas, ki je bil med tem objavljen v »Uradnem listu«, je med lesnimi producenti in trgovci izzval precejšnjo nevoljo, kajti povišanje tarife utegne imeti obširne posledice na samo za producente, temveč tudi za konsumente.

Za sedaj v navedni seziji je ponavljajoče železniških vagonov za prevoz drv znatno in se za vse potrebe lesne industrije in trgovine v zborničnem področju dostavlja dnevno namesto povprečno 150 vagonov le kakih 30 vagonov. Železnica zaradi velikega števila defektnih voz, katerih število dosega v ljubljanski direkciji nad 2000, krije redaj komaj šestino potrebe za prevoz lesa in drv. Zaradi tega bo krivda železniške uprave same, ako se prevoz blaga ne more izvršiti pravočasno. Pomisliti pa je tudi treba da so trenutno po hudi zimi vse zaloge drv razprodane in je na trgu danes skoro samo sveže blago, ki bo komaj sredi poletja csušeno in zrelo za promet. Zaradi tega bo pričelo redno prevažanje drv šele julija meseca Slovenija je v znatnem obsegu navezana tudi na izvoz drv. Inozemskih odjemalcev pa ne moremo prisliliti, da bi prevzeli blago ali sklenili kupčije za bodočo simo že v spomladanskih mesecih, ker bi izgubili na obrestih znatne vsote. Če pa bo železniška uprava povišala tarifo v jesenskih mesecih, bodo naša drva izgubila vsako možnost konkurence v inozemstvu, ki bo po krilo svoje potrebe iz drugih izvoznih držav. Odredbe generalne direkcije železnice glede enostranskega povišanja tarif v jesenski izvojni kampanji ni mogoče zadostno utemeljiti in opravičiti, zlasti ker tak ukrep ni v skladu s pogoji racionalnega gospodarstva, niti smotrene železniške tarifarne politike, in ga je treba zaradi tega razveljaviti. Na tozadevni predlog zborničnega člana dr. Rekarja na zvrjni plenarni seji je Zbornica za TOI že podzvela potrebne korake, da se odredba spremeni.

Jugoslovanska banka d. d. Zagreb

Dne 26. marca t. l. se je vršil XX. redni občni zbor Jugoslovanske banke d. d. Občni zbor je vzel na znanje poročilo ravnateljstva o poslovanju v minulem letu, odobril je zaključne račune in soglasno sprejel razlletiv čistega dobička v znesku 10.542.916.95 Din.

V smislu sklepa občnega zbora bo delničarjem izplačana 8% dividenda, ter se bo kupon št. 20 za leto 1928. izplačeval z 8 Din za delnico, počenši od 27. t. m. pri vseh blagajnah zavoda. Ostanek dobička se je uporabil za zvišanje rezerve in pokojninskega fonda, 828.175.47 Din pa se prenaša na tekoče leto.

Za nove člane ravnateljstva so bili izbrani sledeči gg.: Antonin Tille, namestnik nadravnateljstva Živnostenske banke, Praga; Antun pl. Mihalovič, veleposelnik; F. D. Schmidt, veleposelnik; dr. Bogdan Marković, minister n. r. in dr. Julije Mogan, edvetnik in vseučilišni docent.

Poslovno poročilo in zaključni računi banke se pošiljajo interesentom na željo brezplačno.

Vprašanje bančnih zbornic

Udruženje bank v Beogradu je te dni izročilo ministruvju za trgovino in industrijo, ki nadzoruje poslovanje denarnih zavodov in delniških družb, predlog zakona o ustanovitvi bančnih zbornic. Po načrtu naj bi dosedanje svobodne organizacije bank prešle v napol službene bančne zbornice. Sekretarjate teh zbornic naj bi na predlog uprav imenovali trgovinski ministri. Zbornice naj bi bile nekaj posvetovalni organ trgovinskega in finančnega ministruvja v bančnih in gospodarsko-političnih vprašanjih. Beograjski »Trgovinski glasnik« smatra, da je ta predlog značilen za težnjo, da se v naši državi stvorijo čisto stanovske organizacije in da je ideja za ločene zbornice dobila novega pobornika, kar ne more ostati brez upliva na bodočo rešitev vprašanja ureditve gospodarskih zbornic. Predlog je seveda izšel od beograjskega bančnega združenja. Kakšno stališče pa bodo k temu zavzela ostala bančna združenja v naši državi, še ni znano. Mnenja smo, da slovenski denarni zavodi nikakor nimajo povišate stremeti za tem, da se ustanovijo posebne bančne zbornice, kakor so tudi ostali gospodarski stanovi v Sloveniji proti ločenim zbornicam. V gospodarskem življenju prihaja sicer res med posameznimi gospodarskimi stanovskimi skupinami do interesnih sporov. Vedno pa je bolje, da se taki spori rešijo v skupnih zbornicah, ki nudijo precejšnjo garancijo za pravično rešitev, kakor pa da jih rešuje birokratizem v ministruvjih, kjer uradniki ne morejo dovolj poznati potreb praktičnega življenja. Zato smatramo, da je poizkus, usvariti posebne bančne zbornice, s katerimi naj bi prišlo do veljave stremiljenle po ločenih zbornicah, za Slovenijo nesprejemljiv.

— Odboren pravilnik razsodišča Zorznice za TOI v Ljubljani. Minister za trgovino in industrijo je »dobril pravilnik razsodišča Zbornice TOI v Ljubljani, a katerim bo izpolnjena vrzeli, ki je nastala zaradi tega, ker se gotove vsote spori ne morejo reševati pred Lorzni m razsodiščem. Zborniško razsodišče, ki bo v kratkem pričelo poslovanje, bo reševalo spore iz poslov trgovskega, obrtnega in industrijskega značaja. Za njegovo pristojnost je treba, da obe stranki ob sklepu kupčije ali naknadno pisмено izjavita, da se za primar spora podvržeta njegovi razsodbi in da vsaj ena izmed obeh strank obratuje v naši državi. Že v tožbi, najkasneje pa v roku, ki ga določi razsodišče, mora vsaka stranka imenovati iz imenika razsodnika po enega razsodnika in namestnika. Ta dva izbereja iz imenika tretjega razsodnika kot predsednika. Razsodišče razsodja na podlagi razprave po svojem prostem preudarku končnovejavno. Izloče se bodo morala kolkovati po tarifi postavki 173. zakona o takсах. Tožnik bo moral že ob vložitvi tožbe plačati pristojbino, ki se giblje pri pravihah do 10.000 Din od 40 do 200 Din, za višje zneske pa 2 odstotka od vrednosti spornega predmeta, razen tega pa 1 odstotek za stroške manipulacije.

— Detaljni načrti za progo Kočevje - Vrbovsko izdelani. Inženjersko podjetje Inž. Dukić in drug v Ljubljani je te dni končalo vsa dela pri izdelavi detaljnih načrtov za progo Kočevje - Vrbovsko in zaprosilo

RADION
pere sam!

„Moje stanovanje se kar blešči od snage,“

pravi mlada gospa Mica. „RADION mi olajšuje delo, ker pere ne samo perilo, ampak tudi stopnice, vrata in tla. Vse to čisti RADION brez truda in hitro.“

RADION
pere sam!

Varuje perilo!

prometno ministruvjo, da odredi komisijo, ki bi te podrobne načrte pregledala in odobrila. Kakor poročajo iz Beograda, je prometno ministruvje že odredilo člane te komisije, ki bodo v kratkem na terenu pregledali trase in izdelane detajlne načrte. Proga bo, kakor znano, dolga 58 km, imela bo 9 predorov, 5 viaduktov in velik, 100 m dolg železen most preko Kolpe. Tvrda Dukić je bila pri izdelavi teh načrtov zaposlena od poletja preteklega leta ter je zaradi lažjega poslovanja imela poseben biro v Kočevju.

— Anketa za tekstilno šolo v Kranju. Mestna občina kranjska je par let deluje na tem, da bi pridobila za Kranj tudi tekstilno strokovno šolo, ki postaja glede na rapiden razvoj tekstilne industrije v Kranju vedno nujnejša potreba. V ta namen je sklical oblastni komisariat ljubljanske oblasti za 4. april ob 15.30 uri v Ljubljano javno anketo. Mestno občino bosta zastopala na anketi župan g. Ciril Pirč in občinski svetovalec dr. Sabothy.

— Letošnji kontingent za izvoz vina v Češkoslovaško. Kmetijski minister dr. Franče je razdelil letošnji kontingent za izvoz vina v Češkoslovaško na posamezne pridelovalne okolišče. Od skupnega izvoznega kontingenta za vino v sodih od 110.000 hl odpade na Slovenijo 7000 hl, od skupnega kontingenta za vino v steklenicah od 10.000 steklenic pa je določeno za Slovenijo 7000 steklenic.

— Izvedba redukcije delniške glavnice pri »Slavonijci«. Kakor znano, je občni zbor delničarjev »Slavonijec« d. d. koncem preteklega leta sklenil znižanje delniške glavnice od 36 na 6 milijonov Din in naknadno povišanje z novo emisijo delnic na 30 milijonov Din. Stare delnice bodo sedaj (1 milijon 200.000 komadov) prežigosane na 5 D. naker bo 40 prežigosanih delnic zamenjanih za 1 delnico po 200 Din. Po izvedbi te redukcije bo izdanih 120.000 novih delnic po 200 Din.

— Dobave. Direkcija delavnic državnih železnic v Mariboru sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave cevi za parno kurjavo. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 4. aprila ponudbe glede dobave pekelvine, do 11. aprila glede dobave električnih meril in 700 metrov jeklenih vrvi. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 8. aprila ponudbe glede odzaje soboslikarskih del. Dne 5. aprila se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Sarajevu oteralna licitacija glede dobave 20 tisoč komadov hrastovih pragov; dne 8. aprila glede dobave 500 m blaga za zatore in okoli 1000 kv. m stekla za okna. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

28. marca.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Nekaj več potrebe je bilo v devizah na Berlin, Prago in Curih. Vso potrebo je krila Narodna banka. Tečaj deviz so ostali v glavnem nespremenjeni, le devizi na Newyork in Dunaj sta se za malec kost okrepili. Med efekti so bili zaključki v promptni Vojni škodi po 424 in v Rušah po 260.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda danes obdržala v glavnem večerajšnje tečaje. Za aranžma se je trgovala po 425, kasa po 425 — 427 in za april po 429.5. Investicijsko je bilo zaključeno po 87. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Unionbanki po 57, v Jugobanki pa po 86. Narodna banka je vrstila pri 7250 — 7850 brez prometa. Med industrijskimi vrednota-

mi so bili zaključki v Slavoniji po 5, v Tvrnici vagonov po 5, v Unionu Osijek po 177.5 in 178 in v Jadranski po 620.

Devize in valute.
Ljubljana. Amsterdam 22.825, Berlin 13.495 — 13.525 (13.51), Bruselj 7.9102, Budimpešta 9.9287, Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9), Dunaj 8.0065, London 276.08 — 276.88 (276.48), Newyork 56.857, Pariz 222.63, Praga 168.32 — 169.12 (168.72), Trst 298.26.

Zagreb. Dunaj 7.9905 — 8.0205, Berlin 13.495 — 13.525, Budimpešta 9.9187 — 9.9487, London 276.08 — 276.88, Milan 297.21 — 299.21, Newyork 56.75 — 56.95, Pariz 221.63 — 223.63, Praga 168.32 — 169.12, Curih 1094.4 — 1097.4; dolar 56.25 — 56.45.

Curih. Zagreb 9.1275, Pariz 20.31, London 25.2275, Newyork 520, Milan 27.2150, Praga 15.395, Dunaj 78.05, Budimpešta 90.60, Berlin 123.30, Bruselj 72.18, Amsterdam 208.30, Varšava 58.30.

Efekti.
Ljubljana. Voja škoda 454 zaklj., Celjska 58 den., Ljubljanska kreditna 128 den., Prastrediona 850 den., Kreditni 170 den., Vevče 120 den., Ruše 280 zaklj., Stavbna 50 den.

Zagreb. Državne vrednote: Voja škoda aranžma 425 — 425.5, kasa 425 — 425.5, za april 428 — 429.5, za maj 432 — 433.5, za december 457 — 459, investicijsko 87—87.5, agrarne 54.75 — 55; bančne vrednote: Prastrediona 84.50 — 860, Unionbanka 57—57.5, Srpska 160 den., Jugo 85 — 87, Ljubljanska kreditna 128 den., Narodna 7250 — 7850, Zemaljska 140 — 142, Poljo 15.5 — 16; industrijske vrednote: Gutmann 205 — 210, Slaveka 101 bl., Slavonija 5 — 5.50, Nihag 2.50 — 10, Drava 438 bl., Vevče 125 den., Dubrovačka 540 den., Jadranska 620 — 650, Brod vagon 300 — 302, Union Osijek 178 do 178.5, Trbovlje 469 — 470, za december ex kupon 472.5 — 480, Split cement 700 denar.

Beograd. Investicijsko 87 — 88, agrarne 54 — 56, Voja škoda 425.5 — 426.5, za april 430.5 — 431, Narodna banka 7810.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (28. t. m.). Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni 9 vagonov, in sicer 4 vag. testonov, 3 vag. desk in 2 vagona hrastovih podnic. 18be se na živ rob rezana smreka-jelka in brzojavni drogov, smreka jelka, 11 m dolžine. Deželni pridelki: Tendence mirna. Zaključeni je bilo 89 vagonov koruze. Cene pšenici se nekoliko popustile. Nudi se pšenica (slov. post., mlevska tarifa, 80 kg, plač. 30 dni): baška promptna po 300 — 302.50, za april po 302.50 — 305, za maj po 305 — 307.50; moka: »Og«, fro. Ljubljana, plač. pri prejemu blaga po 425—430; koruza: lapatska, zacinjena, slov. post., dobava v maju po 425—427.50, v juniju po 320 — 322.50, v juliju avgustu po 312 — 315, baška, času primerno suha, slov. post. plač. 30 dni po 322.50 — 325, za april po 330—335; ovies baški, slov. post., navadna tarifa po 305—310; ječmen: baranjski pivovarski 68—69 kg po 345—347.50, baški ozimni po 330—332.50.

Novosadska blagovna borza (28. t. m.). Tendence nespremenjena. Promet: 164 vagonov pšenice, 8 vagonov moke in 15 vagonov koruze. Pšenica: baška 246 — 248; banaška, pariteta Vršac 240 — 242; sremska 247.5 — 250. Ovies: baški, sremski in slavonski 250 — 252.5. Kuruza: baška in sremska 270 — 272.5; za april 272.5 — 275; za maj 280 — 285; banaška 267.5 — 270. Moka: baška »Og« 340 — 350; »c« 320—330; »s« 300 — 310; »c« 285 — 292.5. Otrubi: baški 182.5 — 187.5; banaški 182.5 — 185.

Iz življenja in sveta

Poročne svečanosti na Norveškem

Poroča med prestolonaslednikom Olafom in švedsko princeso Marto, ki se je vršila prošli teden, je bila radosten dogodek, kakršnih je bila norveška prestolnica deležna le malo. Vsi listi naglašajo važnost te zveze za bodočnost skandinavskih držav, ki so se zvezale po njej s tesnejšimi vezmi. Kraljevske družine Norveške, Švedske in Danske so si bile med seboj že itak v tesnem sorodstvenem razmerju, ki se je sedaj še poglobilo. Ni morda odveč omeniti, da so sprejeli to zvezo med bodočo norveško vladarsko dvojico s posebno simpatijo tudi na Angleškem in v Belgiji. Angleški kralj je namreč ujec princa Olafa, čigar mati, žena kralja Haakona, bivšega princa Karla Danskega, je po rodu angleškega kraljevskega princa; žena belgijskega prestolonaslednika, princesa Astrida, pa je sestra princese Marte. Razume se, da so vsa ta sorodstvena razmerja privabila v Oslo k ceremoniji mladega para, številne člane kraljevskih rodbin iz omenjenih dežel. Sploh je bil obisk s te strani izredno velik. Tako je prisostvovalo poročni ceremoniji v kate-

drali sv. Odršenika med 1600 povabljenih 18 kraljevskih princev.

300.000 oseb na ulicah

Se večjo simpatijo in navdušenje je našla mlada dvojica v vseh slojih prebivalstva. Računajo, da je poročni spreved skozi ulice gledalo 300.000 ljudi. In ti ljudje so noreli od radosti — nihče ne bi prisodil toliko živahnosti tem flegmatičnim Skandinavcem.

Dotok tujcev je bil ogromen. Tako ogromen da je bilo v zadnjih dnevih izključeno dobiti kakšno sobo v hotelih. Ti tujci so plačevali za slučajno prenočišče vsako ceno. Za privilegirana mesta, s katerih bi bolje opazovali poročni spreved, pa dvakrat vsako ceno. Pravijo, da je neki hišni gospodar za prostor ob oknu s pogledom na trg pred katedralo spravil v svoj žep 1000 norveških kron (okrog 15.000 Din!) Vstopnice za slavnostno večerno predstavo v kraljevem gledališču so šle po istih cenah.

Zastave, traki, stebri iz ledu

Mesto je bilo odeto v en sam pisan kaos zastav, zelenja, razsvetljave, tra-

kov, cvetlic. Po velikih ulicah je stalo 44 stebrov iz ledu, ki so nosili pozlačene globuse in ki so bili od znotraj razsvetljeni od električnih žarnic. 750 milijonov litrov vode so porabili, da so izklesali teh 44 stebrov. Izložbe trgovin so bile prekrasne, neštevilno hiš so pobelili in prebarvali nalašč za ta dan. V gumbnicah so nosili ljudje trakove in kokarde v narodnih barvah.

Spreved in ceremonija

Ob 11.45 je prispel princ Olaf v spremstvu vojvode Yorskkega. V predsedkih po 2 minuti so prihajali avtomobili s člani vladarskih hiš, s celotnim diplomatskim zborom, s povabljenimi. Točno opoldne je prispela zaročenka in se podala v spremstvu osmih častnih dam k glavnemu oltarju, kjer so jo čakali princ in člani vladarskih rodbin. Ceremonija poroke se je izvršila kmalu nato in je bila kratka. Ko je princesa odgovorila s krepkim »da«, so zapeli zvonovi in skoro istočasno so se jim oglasili zvonovi vseh cerkva po Norveškem in Švedskem. Topovi so zagrmeli.

Po ceremoniji sta se podala novoporočena z vsemi povabljenimi v kraljevo palačo na slavnostno kosilo. Njuni kočiji je sledilo kakšnih 200 avtomobilov. Ljudstvo je vzklikalo, letala so metala šopke cvetlic na voz obeh poročencev.

Darovi, izglubljena listnica, požar

Popoldne, po kosilu, je mladi par sprejemal darove, ki so bili izredno številni in bogati. Meščani mesta Oslo so jima poklonili 240.000 norveških kron s krasnim, umetniško izdelanim albumom.

Zvečer sta se pa pripetili dve nesreči, ki sta se zelo slabo izkazali na radosti dneva. Princ Olaf je ob povratku s postaje izgubil listnico z veliko vsoto denarja in voznim listkom za poročno potovanje. Na Norveškem so tudi kraljevski principi dolžni nabaviti si za svoja potovanja vozne listke. Doselej se še ni prijavil nihče, ki bi bil listnico našel.

Se slabše je učinkoval požar, ki je izbruhnil med slavnostno predstavo nenadoma v ogromnih skladiščih družbe Steen in Strom. Skladišča so pogorela v nekoliko urah do tal, nič niso zalegli naporu stoglave armade gasilcev. V mestu so najprej mislili, da izvirajo eksplozije v skladiščih in odsevi plamenov od kakšnega umetelnega ognja. Tudi princu so povedali

o tragičnem dogodku šele po končani predstavi. Ko so poklicali čete stražnikov, ki so stale pred kraljevo palačo, v čijem parku bi se morala drugi dan vršiti ljudska slavnost, k gorečim skladiščem, je prišlo iz neznanih vzrokov do panike med tisočglavo množico. Mnogo oseb je bilo pohojenih, a množica, ki je bežala na vse strani, je podrla vse priprave za slavnost in poškodovala park. Tudi nekoliko gasilcev je bilo med gasilnim delom težje ranjenih.

Krvnik in psi

Novi madžarski krvnik Franc Kozarek je pričel svojo zadnjo kariero v Balassagyarmatu, kjer je obesil sodarja Pavla Ferenczyja, moža, ki je ubil svojo ženo in tri otroke ter jih zakopal v gozdu. Mimogrede povedano, Ferenczy je bil kaj inteligenten zločinec. V ječi je bral Spencerja in napisal pesniško zbirko »Kri in smrt in ljubezen«.

Kozarek je prispel na dan pred justifikacijo zvečer v Balassagyarmat. Ko je stopil iz postajnega poslopja, se je zgodilo nekaj čudnega. Neki pesga je zagledal in pričel grozovito lajati in tuliti. Takoj se je oglasil z dvorišča bližnje hiše drug pes, nato tretji, četrti, v kratkem času so lajali in tulili vsi psi po mestu in se niso dali več pomiriti. Vso noč so izvajali svoj grozovit koncert. Kakor da vedo, čemu je prišel strašni mož.

Po eksekuciji so opozorili krvnika na to čudno zadevo — tedaj pa se je vse pojasnilo. Povedal je, da je bil dotlej konjederec in da ima mnogo pasjih smrti na vesti. Nič ni čudnega, da je pes pred postajo ovolhal v njem morilca psov, da se je ustrašil in svoj strah sporočil s lajanjem vsem drugim psom. Misli je brzokone z vsemi svojimi tovariši vred, da prihaja Kozarek zaradi psov. Pasji instinkt je za takšne stvari silno razvit. Tako pravi vsaj — Kozarek.

Kitajka na angleškem odru

V Londonu je nastopila znana kitajska filmska diva Anna May Wong v govoreči gledališki vlogi, kot nositeljica glavne vloge v Klubundovem »Krednem krogu«. Občinstvo je bilo najprej malce razočarano. Umetnica je govorila namreč angleščino tako perfektno po angleško oziroma ameriško, da občinstvo ni verjelo svojim ušesom. Mislijo je, da bo njena izgovorjava takšna, kakor je pač običajna pri Kitajkah, ki govore angleško. To pa seveda ni bilo mogoče. Miss Wong je namreč Kitajka samo po poreklu, v ostalem pa pristna Američanka, ki ni Kitajske še nikoli videla in Kitajce samo v bednih kitajskih četrtih ameriških vlemest. Potem si je občinstvo opomoglo in se je dalo hipnotizirati od velike umetnosti te male Kitajke, ki jo poznamo tudi pri nas iz njenih filmov.

Na letošnjem veslarskem matchu,

ki se odigrava vsako leto med moštvom s univerze v Cambridgeu in moštvom s univerze v Oxfordu, so zmagali Cambridgeci. Slika nam kaže zmagovito osmico.

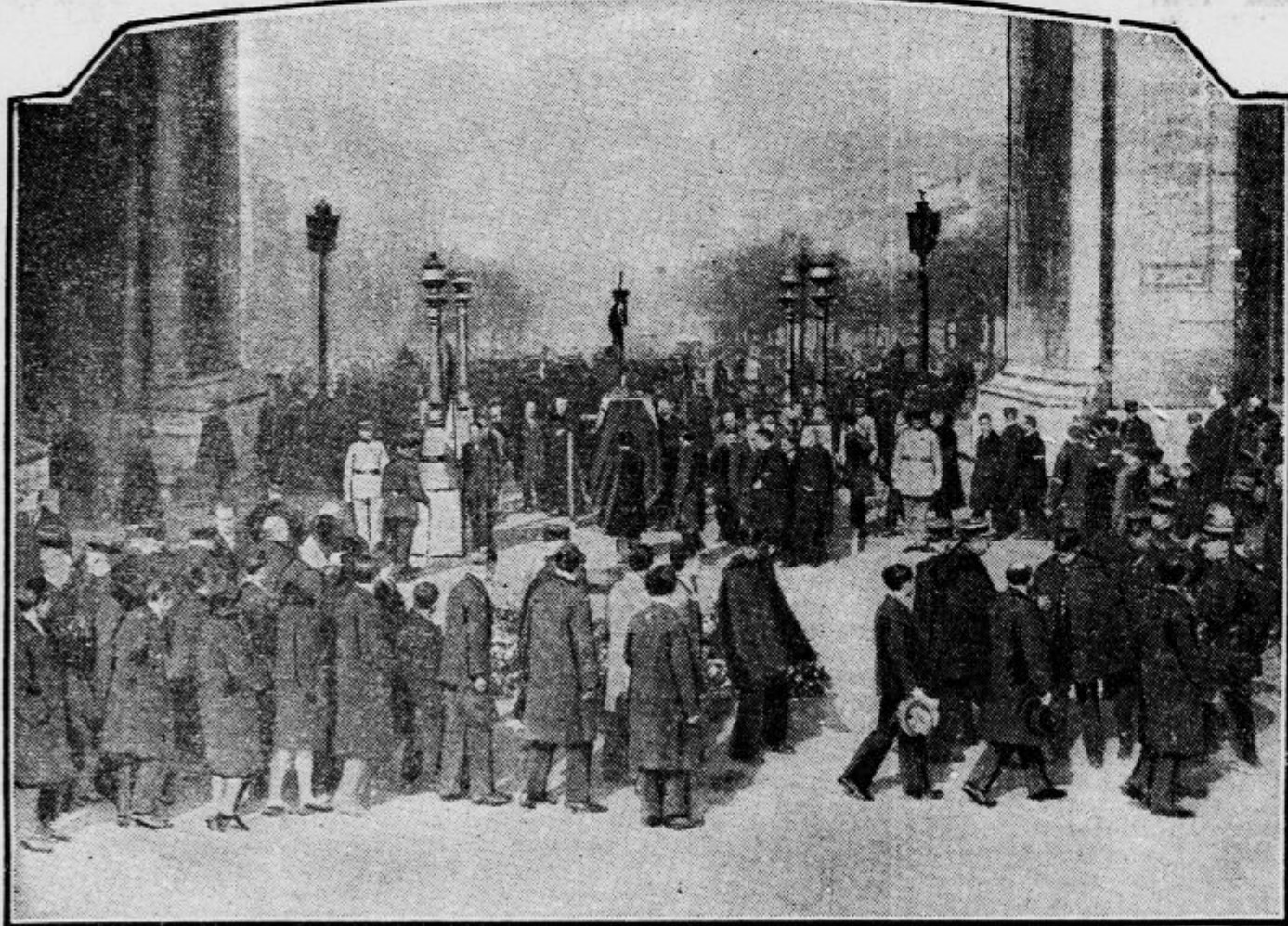
Nov roman

Umirajoče duše

Je lep zgodovinski roman iz baročne Ljubljane (18. stoletje), ki ga je spisal Ilka Vaštetova in pravkar izdala

Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Broširan velja Din 52, vezan Din 62.

Pogreb maršala Focha

Ogromna množica defilira mimo zemeljskih ostankov mrtvega vojskovođe, ki so jih razstavili ob vzhodu Loka zmage, predno so jih prenesli v notredamsko katedralo.

Fr. L.:

Ptičji pomenki

»Kaj vas ni zima vzela?« se je zadržala kavka, ki se je grela na prisojni strani »Zvezde« nad prezeblo ščinkavko.

»Saj vidite, da sem takih misli, da je še vedno vredno živeti,« je odgovorila prijazna ščinkavka.

»Vidim, vidim,« jo je zavrnila kavka. »Vidim, pa tudi, koliko naših prijateljev je mrzlo podušil. Vse najboljše in najbolj zabavne so šle v krtovo deželo, kar pa je ostalo, so same ničvredne smeti.«

»Vidim, vidim,« je rekla ščinkavka, zato vas pa tudi zima ni vzela.«

»O, vaš jezik je znan daleč na okrog! Zgago delate in natolcuje, da se mu po trebuhu obrača, kdor vas posliša. Pa hinavski ste tudi. V nedeljo je k maši pozvanjalo, vi ste se pa pošli s tistim svojim jalovcem, ki misli, da kaj pomeni, pa nič ne pomeni. Da se le Boga ne bojite! Komaj je zima malo odnehala, že mislite na greh in holadri! Le nikar ne tajite, saj so vas videli.«

»Vas so pa slišali, ko ste pod Tivolijem v mrazu in ledu rožnivenec molili, samo da bi se smilili lemenatar-

jem, ko so jo mahali tam mimo na sprehod.«

»Kakšna laž. Da vas Bog pri tej priliki ne oplazi s svojo pravično šibo! Ponavljam, komaj je mrzlo minilo, že mislite na greh.«

»Jej hata, jej hata,« je priletela sinčička, ki je na bližnjem kostanju zaman čakala pomladi in se podila za iverjo, ki jo je smatrala za kukca. »Spet sem prišla prepozno. Tako sem kakor novinar ali ognjegasec: ko je že vse pri kraju, pa priletim s pravočasno zamudo ter ugotovim dejanski požar. Nič boljša nisem od policijskega zdravnika, ki je samo za to na svetu, da ugotavlja smrt.«

»Kdo jo pa vas klical,« jo je nahnul ob beseda kavka, »prešerni ste in z repom pokate, pa vam ni prav nič treba.«

»O, ljubka kavka,« se je odrezala milo sinčička, »zdaj slišim vaš glas in vidim, da nisem zaman prišla: kjer je o grehu pomenek, tam ste vi prva. Spomlad prihaja v deželo, kaj hočemo, tudi meni je zadišalo po nasladi, kakor temu pravijo ljudje, ki nočejo nikoli naravnost povedati, koliko stvar tehta in po čem diši.«

»Ne odgovarjam vam in zato smatrate moj molk za izraz globokega in

odkritosrčnega zaničevanja,« je rekla kavka, sileč se, da bi napravila okrog kljuna imeniten in dostojanstven izraz.

Ščinkovka je spoznala težavni položaj in se ožunčila: »Le prepira ne! Zastran greha se nam res ne bi bilo treba pričakati. Sicer pa ni neobhodno potrebno, da bi se menile o samem grehu, nasladi in enakih stanovskih vprašanjih. Vsaj meni niso bile v družbi strokovne debate nikoli po sru.«

»Prav imate, zmeraj sem uvaževala vašo izprevidnost in samo dobro govorila o vas!« je rekla kavka, ki ni mogla molčati.

Ščinkavki je ta laž očitno ugajala in je zato licemersko pokadila kavki: »Povejte nam, draga soseda, ki ste med zimo živeli sredi Ljubljane in ki pridete večkrat v dotik s šenklaškimi in frančiškanskimi golobi, ki vedo, kako se svet suče — povejte nam torej, kaj novega je mestu prinesla letošnja zima.«

Kavka je namršila kožušček, se imenitno postavila in začela: »Letošnja zima se je začela s špansko boleznijo, ki se pa ljudem ne zdi več tako španska kakor njega dni. Vdomačila se je med njimi in ji pravijo hripa. Njen val je prišel iz Amerike. Zdaj je svet moderen in sprejema vse v valovih: hri-

po, radio in mraz. Marsikdo je komaj čakal hripe: če se hočeš napiti žganja, ni boljšega izgovora, kakor je hripa. To priliki so do dobrega porabili vsi stanovski vseh starosti in sprejemali vse alkohol na debelo; čisto celo v valovih, ker svet je moderen.

Nato so se oglasili prvi valovi mraza. Ta mraz je marsikomu precej koristil. Časopisi in pratikanji so polnili kolone in pisali o samem mrazu, da ti je kljun odpadel, če si zagrabil kak časopis. Baje je precej ljudi v toplih posteljah od mraza pomrlo, ko so čitali te mrazopolne novice. Premogari so zginjili s cest in zaman si napenjal ušesa, da bi slišal kje vsaj od daleč tisto zoprno premogarsko piščalko. Nektega mralega dne, ko je sneg zamaetal Mestni trg, je neki pobalil zapiskal na tako premogarsko piščalko, da ga je bilo slišati gor do sodne palače. Okna vseh hiš so se zdajci jela odpirati kakor ob procesiji, mestni četje so prekinili sejo in hiteli na cesto, zdravniki so pustili škarje v pacientovem trebuhu, od brivcev je priletelo več napol obratih in nasapunjenih možkih, gospodinj so pustile, da jim je juha prekipela: vse je drlo, da bi videlo premogarja. Tisti fantin pa, ki je videl, kaj je napravil, je začel bežati tako, da so ga šele čez

Od strokovnjakov priporočene za varstvo proti vnetju grla, prehladu kakov tudi gripi.

Prave Panflavin pasile v gornjem originalnem omotu se dobe v vseh lekarnah.

Ne samo izobrazba

V Ameriki so že davno prišli do spoznanja, da ni šolska vzgoja in izobrazba najgotovše sredstvo, da se mladega človeka navede na pot do dojarjev. Profesor dr. Clark pravi celo, da ljudje, ki imajo danes v Ameriki premoženje, bi bili prišli do njega tudi brez izobrazbe. Današnja šolska vzgoja navaja dijaka k premišljevanju in oklevanju, ko gre za pridobivanje denarja, treba pa je čisto nagelega in smelega sklepa. Clark pravi: Ako postavimo k delu dve skupini ljudi, naobraženih in nenaobraženih, ne bodo imeli prvi kdo zna kake posebne prednosti pred drugimi v življenjski borbi. Clark dostavlja, da se s tem on ne izreka sploh proti šolski vzgoji in naobrazbi, ali mladi možje naj nikar ne mislijo, da jim bo baš naobrazba pomagala k bogastvu, ki odločajo o njem povečini praktični oziri.

Madež na lenoti lepote kraljice

Cesar ni mogla dognati pariške jurja, ki je Bösko Simonovci iz Keze thelyja, potem ko je že bila izvoljena za kraljico vseh madžarskih lepotic, proglasila še za evropsko lepoto kraljico, to so dognali nek dijaki keszthelyske poljedelske akademije. Našli so namreč hud madež na njeni lepoti in zavoljo tega madeža so ji priredili ob njenem prihodu domov mačjo gozbo pod okni in hrupno demonstracijo v kinematografu, v katerem so predvajali filmski posnetek ob njeni vrnitvi v Budimpešto. Ta madež pa je seveda tudi tako skrit, da ga jurja ni mogla videti in če ga je že videla, se ji ni mogel zdeti tako pomemben, kakor se prikazuje ultrabistrim očem madžarske nacionalistične študentarje. Obstoji namreč samo v tem, da je dražestna kraljica židovskega namesto pristno madžarsko-mongolskega rodu. Kar se tiče Simonove, se je izjavila zelo na kratko, ko so jo vprašali, kaj si misli o plemensko estetičnem naziranju svojih študentskih rojakov. Dejala je: Lepota premine, neumnost ne.

Michel Zévacot

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Chico se je prekanjeno namuznil.

»Vedej sem, da gre samo za Francoza,« je dejal. »Človek ima vendar oči, da vidi, in ušesa, da sliši... Mažen sem, a neumen nisem.«

»In ste razumeli, jelite, da ne preti vašima rojakoma nikaka nevarnost?... Če bi bilo življenje dona Cesarja ogroženo, bi bili drugače ravni, kaj? Odgovorite po pravici.«

Možičku ni šel odgovor nič kaj rad z jezika. Njegove črte so se bolešno skrivale. Zapri je oči in skrčil pešči. Favsta ga je radovedno opazovala, videč, da bije sam v sebi hud notranji boj. Naposled je globoko vzdihnil in zamolklo odvrnil:

»Da.«

»Tedad bi bili izgubili dva tisoč liver, ki so vam jih obljubili v mojem imenu.«

»Tem slabše!« je rekel Chico.

Favsta se je nasmehnila.

»Nu,« je dejala, »vedela sem, da ste hvaležnega srca. Kaj pa Francoz?«

V možičkovem očesu se je ukresala iskra, ki je takoj ugasnila. »Njega ne poznam,« je rekel živahno. »On ni moj prijatelj, kakor don Cesar.«

Favsti je bilo, kakor da je slišala v teh besedah čuden poudarek. »Saj veste, da je prijatelj dona Cesarja, ki bi drage volje žrtvo-

88

vali zanj dva tisoč liver,« je dejala. »Ali ne veste, da je marsikomu huje, če mu pogubimo dragega človeka, nego če bi pogubili njega samega?«

Pritlikavec se je zdrznil. Videti je bilo, da ni mislil na to. A zaglabljati se ni ne utegnil ne znal. Skomignil je z ramenji in zamrmral nekaj zmedenih besed, ki jih Favsta ni razumela.

Videč, da ne spravi ničesar iz njega, je Favsta mahnila z roko, češ, naj potrpi, in tiho nekaj velela Centurionu, ki je neutegoma odhitel.

»Prinesel ti bo obljubljeno vsoto,« se je spet obrnila k možičku.

»To je zate veliko denarja.«

Pritlikavcu so se zasvetile oči, toda rekel ni ničesar.

Centurion se je v tem vrnil in položil pred Favsto možniček, v katerega je Chico takoj zapil oči.

»V tem možničku ni dva tisoč liver,« je prijazno izpregovorila Favsta, »ampak pet tisoč... Vzemite ga, vaš je.«

Ko je Chico začul število, ki se mu je zdelo ogromno, je izbužil oči. Njegova radost in strmenje sta bila tolikšna, da je kar okamenel.

»Pet tisoč liver!« je zajecjal z glasom, davečim se od razburjenja.

»Da!« je smehljaje se pokimala Favsta.

»Zame?«

»Za vas. Vzemite jih.«

Tako govoreč, je porinila možniček proti pritlikavcu, ki se je naposled osvestil. Pograbil ga je in ga stisnil na prsi, kakor bi se bal, da mu ga ne bi vzeli.

»Pet tisoč liver!« je ponovil z drhtečim glasom.

»Da, tu notri so,« se je namuznila Favsta, ki jo je njegova brez-

umna radost očitno zabavala. »Prepričajte se, če ne verjamete.

»Bogat sem!« je zamrmral Chico. »Bogat kakor kralj!...«

»Da,« je rekla Favsta, kakor da mu vidi v dušo. »Zdaj se lahko oženite z njo, ki jo ljubite.«

Pri teh besedah se je Chico zdrznil. Zardel je in prebledel kakor zaporedoma ter z grozo in negotovostjo v očeh pogledal Favsto. Noben drhtljaj njegovega obraza ni ušel princesinim b. strim očem. In ko je nekam bolešno odkimal z glavo, je resno nadaljeval:

»Zakaj ne? Po letih in po srcu ste mož. Obogateli ste. Zakaj ne bi mislili na to, da si ustanovite dom? Majhni ste res, a ne nakazni; rajši bi rekla, da ste vzlic svoji majhnosti lep človek. Če ljubite, zakaj vam ne bi tudi vračali ljubezni?... Verjemite mi, da lahko postanete srečni kakor vsi drugi ljudje.«

Chico je debelo gledaje poslušal te sladke besede. A sreča, ki so jo obetale, se mu je morala zdeti nedosegljiva. Iznova je trpko zmajal z glavo in Favsta mu je prestala pr govarjati.

»Idite,« je rekla mlo, »in če bi kdaj potrebovali pomoči, bodi si pri svoji ljubljenci, bodi si pri njenih ljudeh, obrnite se do mene. Mogočna sem, zelo mogočna, moja beseda in moja volja zaležeta več, nego si morda mislite. Idite zdaj.«

Chico v svoji ganjenosti ni našel besede, da bi se ji zahvalil. Kakor pijan se je opotekel proti vratom; šele na pragu se je mahoma obrnil, planil k Favsti, prijel jo za roko in jo goreče poljubil. Nato se je prav tako naglo vzravnil in brez besede odšel iz sobe.

»Evo človeka, ki se bo dal zame razsekati na drobne kose,« je pomislila Favsta. »A katera je tista, ki je zaljubljen vanjo, in zakaj zveni v njegovem glasu mržnja, kadar govori o Pardaifanu? To moram dognati; pritlikavec mi bo še kdaj koristil. Nu, saj bomo videli.«

Zahtevajte od svojega trgovca da prodaja
originalno
Jugobanat-patent-moko
pri kateri bo sicer nekoliko manje zaslužil pač pa
bošče vi bolj zadovoljni s svojim kruhom in pecivom.

Za Velikonoči!

Nogavice

svilene, svil. flor.,
cvrtnate, pavolnate,
damske, moške in
otroške, moško pe-
rilo, ovratnike, za-
pestnice, damske
reform hlače, roka-
vice, kravate, mo-
ške in otroške na-
ramnice, žepne ro-
bce priporoča po
nizkih cenah

Osvald DOBEIC,

Ljubljana

Pred škotijo št. 15.

Za Velikonoči!

Tovarna gume O. ENGLEBERT sprejme

472 a

zastopnike

za Hrvatsko, Slovenijo, Vojvodino, Srbijo, Južno Srbijo, Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. — Ponudbe pod šifro »172« na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D., Beograd.

Žive linjake

kampe, ščuke, postrve dobite pri Ferdi-
nandu Greinerju, Maribor, Gosposka
ulica 2. 4151-a

ISČE SE

gozdarski pristavo

(Forstadjunkt)

za velike grajščinske gozdove v
Baranji — Slavoniji s primerno
strokovno naobrazbo, mlajša
moč, leđičen in tukajšnji držav-
ljan, ter večer srbo-hrvat. in
nemškega jezika v govoru in
pisavi. — Ponudbe pod »Gozdni
pristav« na ogl. odd. »Jutra«.ČEVLJARSKA ZADRUGA naznanja
svojim članom, da je član in bivši dol-
goletni načelnik zadruge, gospod

Matej Oblak

čevljar in posestnik

danes, dne 27. marca preminul.
Pogreb se bo vršil v petek, dne
29. marca t. l. ob 4. uri popoldne od
doma, Glince ul. XIII št. 9, na farno
pokopališče na Vku.
Ljubljana, dne 27. marca 1929.

ODBOR.

Preminul je naš nad vse ljubljeni papa, gospod

Karol Skala

trgovec in posestnik

po dolgotrajni in mučni bolezni danes ob 12. uri.

Blagopokojnega spremimo k večnemu počitku v rodbinsko
grobnico na Žalah v soboto, dne 30. marca ob pol 3. popoldne.

KAMNIK, 28. marca 1929.

Rodbina Skala.

Glavna zaloga »Adria«
FILIP ŠIBENIK — Ljubljana

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvorica dežnikov,
zaloga sprehajalnih
— palic —

Dobro vpeljano

špedicijsko podjetje.

v prometnem obmejnem mestu (carina) se odda v
najem proti odkupu inventarja, kakor konji, vozovi itd.
Pisarna, skladišče, klet, hlevi in pritlikline na razpolago.
Cenji, ponudbe pod »Rentabilno 50.000« na upravo tega
lista. 4094Uporabljajte za nego ust,
zob in dlesni nedosegljivo
angleško

KOLYNOS

pasta za zobe

Dobiva se v vseh lekarnah,
drogerijah in parfumerijah.

75-a

CHRYSLER! CHRYSLER!

Njegovo ime je znano v mrzlih mestih, ki so pod vplivom
žarobnosti severnega tečaja. Glej Chrysler! praviho temno-
polti prebivalci juga, ko vidijo ta srebrna krila, ki žvignejo
mimo njih. Zaradi njegovega motorja, ki je čudovito tih in
neizmerno močan, — zaradi njegovih zavor, katere so hidrav-
lične in nikdar ne odpovedo — zaradi njegovih peres,
podloženih z gumijem — zaradi njegove hitrosti in udobnosti
— se cel svet divi temu avtomobilu.Trije veliki 6 cilindrski tipi, to so Chrysler Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65'!
Štiricilindrski 'Plymouth' je tudi znak Chrysler. Chrysler jevi vozovi vseh
tipov in cen! Oglejte si modele v zastopnikovih izložbah. Pišite po kataloge!GLAVNI ZASTOPNIK ZA JUGOSLAVIJO: W. H. SMYTH, BEOGRAD, ZASTOPN. IŠTVÁ: LJUBLJANA:
AMERICAN MOTORS LTD. ZA MARIBORSKO OBLAST: MARIBOR: AMERICAN IMPORT CO.
Chrysler Motors, Detroit, Michigan